

Fil-Qorti tal-Maġistrati (Malta)
Bhala Qorti Ta' Ġudikatura Kriminali

Maġistrat Dr. Donatella M. Frendo Dimech LL.D., Mag. Jur. (Int. Law)

Il-Pulizija

-vs-

Paul Bezzina, detentur tal-Karta tal-Identità bin-numru 595577M

Każ Dwana Nru.1942/24

Illum, 24 ta' Ġunju, 2025

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba fil-konfront tal-imputat **Paul Bezzina, u cioè`:**

Fuq talba tad-Direttur Ġenerali tad-Dwana talli-

Fit-30 ta' Novembru, 2013, ġewwa l-Marsa, wara intervent u tfittxija li saret mill-Uffiċjali tad-Dwana u tal-Pulizija fuq il-bastiment **GOLDFINDER** u sussegwentement *fit-Truck bin-Numru tar-Reġistrazzjoni: LCR 865*, instab li xjentement ġejt fil-pussess u/jew kellek taht il-kontroll tiegħek, importajt jew kellek b'xi mod ieħor x'taqsam filli jiġu importati, żbarkati jew imdahhla f'Malta, kif ukoll ilqajt għandek, jew ukoll kellek b'xi mod x'taqsam fil-garr, twarrib, habi jew depożt ta' **7,180 litru gas oil**, li **6,030 litru** minnu, wara analiżi, irriżulta li kien illeċitu, u dan, bil-ħsieb li jiġi ffrodat il-Gvern mid-**Dazju** u t-**Taxxa** li jkun imiss jithallas fuqu, jew biex tinheles xi projbizzjoni jew limitazzjoni tad-Dwana dwar dan il-*gas oil*.

Dawn it-**6,030 litru gas oil**, li l-importazzjoni u l-pussess tiegħu huwa pprojbit u/jew ristrett u/jew limitat, għandu **Valur totali ta' €3,377**, **Dazju tas-Sisa** kif ukoll **Taxxa fuq il-Valur Miżjud (VAT)** dovuti jammontaw għal **€2,426** u

€1,045 rispettivament; liema **Dazju** u **Taxxa** ma kinux gew imħallsa jew kawtelati.

Ukoll fuq talba tal-Kummissarju tat-Taxxi talli-

Fit-30 ta' Novembru, 2013, gewwa l-Marsa, wara intervent u tfittxija li saret mill-Uffiċjali tad-Dwana u tal-Pulizija fuq il-bastiment **GOLDFINDER** u sussegwentement *fit-Truck bin-Numru tar-Reġistrazzjoni: LCR 865*, instab li xjentement ġejt fil-pussess u/jew kellek taht il-kontroll tiegħek, importajt jew kellek b'xi mod ieħor x'taqsam filli jiġu importati, żbarkati jew imdahħla f'Malta, kif ukoll ilqajt għandek, jew ukoll kellek b'xi mod x'taqsam fil-ġarr, twarrib, ħabi jew depożt ta' **7,180 litru gas oil**, li **6,030 litru** minnu, wara analiżi, irriżulta li kien illeċitu, u dan, bil-ħsieb li jiġi ffrodat il-Gvern mid-**Dazju** u t-**Taxxa** li jkun imiss jithallas fuqu, jew biex tinħeles xi projbizzjoni jew limitazzjoni tad-Dwana dwar dan il-*gas oil*.

Dawn it-**6,030 litru gas oil**, li l-importazzjoni u l-pussess tiegħu huwa pprojbit u/jew ristrett u/jew limitat, għandu **Valur totali ta' €3,377, Dazju tas-Sisa** kif ukoll **Taxxa fuq il-Valur Miżjud (VAT)** dovuti jammontaw għal **€2,426 u €1,045** rispettivament; liema **Dazju** u **Taxxa** ma kinux gew imħallsa jew kawtelati.

U b'hekk **Paul Bezzina** sar reċidiv ai termini tal-Artikoli 49 u 50 tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta b'sentenzi mogħtija mill-Qorti ta' Malta, liema sentenzi saru definittivi u ma jistghux jiġu mibdula.

Il-Qorti giet ġentilment mitluba sabiex fil-każ ta' htija, barra li tinfliggi l-pieni stabbiliti mil-Liġi, tordna wkoll il-konfiska tal-oġġetti kollha esibiti.

Il-Qorti giet ukoll ġentilment mitluba sabiex f'każ ta' htija tikkundanna lill-akkuzati għal ħlas ta' spejjeż li jkollhom x'jaqsmu mal-ħatra ta' esperti jew periti fil-proċeduri hekk kif ikkontemplat fl-Artikolu 533 tal-Kapitlu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Illi din il-kawża giet assenjata lil din il-Qorti kif preseduta fl-“Assenjazzjonijiet ta' Kawżi u Doveri” b'digriet mogħti mis-S.T.O. Prim Imħallef Mark Chetcuti fit-2 ta' Frar, 2024.

Illi l-ewwel seduta minn din il-Qorti kif preseduta saret fit-8 t'April, 2024, fejn dakinhar il-partijiet eżentaw lill-Qorti mis-smieġħ mill-ġdid tal-provi.

Semgħet ix-xhieda.

Semgħet is-sottomissjonijiet magħmula mill-prosekuzzjoni u mid-difiża dwar il-piena.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Ikkunsidrat:

Preliminari

Jigi osservat preliminarjament illi l-każ odjern tmexxa flimkien ma' kawża oħra fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Azzopardi et (Kawża Dwana numru 1946/2024)** u kien hemm istanzi fejn provi esibiti f'dawn il-proċeduri ġew ukoll esibiti fil-proċeduri l-oħrajn.

Għall-korrettezza il-Qorti tirrimarka li hemm xi żbalji fl-enumerazzjoni tal-proċess fejn, per eżempju, wara fol.199 bi żvista l-proċess ikompli jiġi enumerat bħala fol.192 et seq. Hemm ukoll fol.197 segwit erronjament b'fol.197. Imbagħad hemm digriet tal-Qorti tal-15 ta' Mejju, 2018 a fol.124 u125 li bi żvista ġie ripetut a fol.126 u 127. Il-Qorti sabet ukoll referenza għal dokumenti pprezentati minn xhieda fil-proċeduri **Il-Pulizija vs Joseph Azzopardi et**, li kopja tagħhom, bi żvista, ma ġietx inserita fil-każ odjern minkejja li kienu jghoddu għal dan il-proċess ukoll. Hekk per eżempju, **DOK.MS** a fol.70, **DOK.CG1** a fol.93 u **DOK.X** a fol.97.

In linea preliminari, il-Qorti qiegħda wkoll tiġbed l-attenzjoni għall-fatt illi l-prosekuzzjoni ipprezentat l-istqarrija rilaxxata mill-imputat snin ilu, fi żmien meta l-Liġi Maltija ma kienitx tagħti d-dritt lil persuna suspettata li tkun assistita minn avukat waqt l-interrogazzjoni. Fil-fatt, dak id-dritt ġie introdott fis-sistema tagħna permezz tal-*Att LI tal-2016* u ġie fis-seħh fit-28 ta' Novembru ta' dik is-sena. L-imputat kien irrilaxxa żewġ stqarrijiet fl-1 u fit-2 ta' Diċembru, 2013, filwaqt li rrinunzja għad-dritt li jikkonsulta ma' avukat qabel ma rrilaxxa l-istqarrijiet. Meta l-*iter* proċesswali wasal fl-istadju tal-provi tad-difiza, l-imputat għażel li jixhed quddiem din il-Qorti kif preseduta u fil-preżenza tal-abbli difensuri tiegħu.

Għalkemm l-imputat kien għażel li jirrinunzja għad-dritt li jikkonsulta ma' avukat qabel ma rrilaxxa stqarrija, fid-dawl ta' skorta ta' ġurisprudenza tal-Qrati tagħna kif ukoll tal-Qorti Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem, din il-Qorti tqis illi m'għandhiex tistrieħ fuq dawn l-istqarrijiet meta tghaddi biex tanalizza u tiżen il-provi sabiex tiddeciedi jekk il-prosekuzzjoni irnexxilhiex tipprova l-każ lil hinn minn kull dubju ragonevoli.¹ Fl-aħħar mill-aħħar, li persuna suspettata tkun assistita minn avukat f'kull stadju matul l-investigazzjoni huwa importanti sabiex ikun aċċertat li d-drittijiet kollha tal-imputat jiġu salvagwardati. Il-preżenza tal-avukat sa mill-bidu tal-investigazzjoni hija meħtieġa wkoll sabiex id-difensur ikun jista' jistrada d-difiza tiegħu u dan, mhux biss fl-interess tal-imputat innifsu iżda wkoll sabiex il-proċess

¹ Vide fost oħrajn **Mario Borg vs Malta (QEDB) deciza fit-12 ta' Jannar, 2016; Il-Pulizija vs Claire Farrugia (App. Krim.) per Onor Imhallef Consuelo Scerri Herrera, deciza fl-20 ta' Novembru, 2018; Christopher Bartolo vs Avukat Ġenerali et (Qorti Kostituzzjonali), deciza fil-5 t'Ottubru, 2018.**

għuridiku jkun wieħed għust. Mehud fil-kuntest tal-proċeduri odjerni, dan ir-raġunament għandu japplika mhux biss għall-istqarrijiet tal-imputat iżda wkoll għal kwalunkwe referenza, inkluż f'xhieda, għal kontenut ta' tali stqarrijiet kif ukoll għal dak li l-imputat seta' qal matul l-investigazzjoni, inkluż matul it-tfittxija, meta bħala persuna suspettata ma kienx assistit minn avukat.

Il-Provi

Id-Deputat Registratur Marica Mifsud esebiet kopja awtentikata tal-Proċess Verbal u l-atti tal-inkjesta numru 949/2013 dwar 'Sejba ta' *fuel* fuq il-vettura Isuzu LCR865, fuq il-bastiment *Gold Finder* u fuq il-bastiment *Agostino Padre* li seħhet nhar it-30 ta' Novembru, 2013' li l-originali tiegħu gie esibit fil-kawża fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Azzopardi et bħala DOK.MM.**²

L-Ispettur Yvonne Farrugia³ xehdet fis-seduta tal-14 ta' Novembru, 2016 fejn spjegat kif, bħala *Duty Officer* fl-*Economic Crimes Unit* nhar it-30 ta' Novembru, 2013, kienet mitluba l-assistenza minn Carmel Attard, *manager enforcement* fid-dipartiment tad-Dwana, f'investigazzjoni dwar suspett ta' kuntrabandu ta' *fuel*. Matul dik il-għurnata, il-*Customs Enforcement Unit* kienu rċevew informazzjoni kunfidenzjali dwar trasferiment illegali ta' *fuel* għewwa *Mifsud Veranda*, l-Marsa minn fuq *trawler*, '*Agostino Padre*' għal fuq *work boat 'Goldfinder'* u minn hemmhekk kien qed jiġi ippumpjat għal fuq vann Isuzu bin-numru ta' reġistrazzjoni LCR865.

Ix-xhud qalet illi meta l-ufficjali tad-Dwana għamlu spezzjoni f'dik l-area, ma kien kienx hemm attività għaddejja, iżda kienu innotaw illi l-*working boat 'Goldfinder'* kienet irmiġġata mal-konkos, filwaqt illi l-bastiment '*Agostino Padre*' kien marbut ftit 'l barra ma' vapuri oħrajn. L-ufficjali kienu nnotaw ukoll illi l-vann Isuzu abjad kien qiegħed go *hut* fil-viċinanzi, liema *hut* kienet magħluqa. Wara li għamlu kuntatt ma' dak li qalulhom li kien is-sid, Paul Bezzina, dan mar fuq il-post u fil-presenza tiegħu, saru *searches*.

Mir-records irrizulta illi l-bastiment '*Agostino Padre*' iddikjara li kien wasal dakinhar stess fit-30 ta' Novembru, 2013 għall-ħabta tal-5:00 ta' filgħodu u iddikjara illi kellu abbord tlettax-il elf (13,000) litru *gasoil*.

Bezzina qal lill-ufficjali tad-Dwana illi l-*hut* kienet proprjeta` ta' ċertu Victor Zammit. Meta dahlu għewwa, l-ufficjali raw illi l-vann kien mgħobbi b'ammont ta' ramel fil-kabina ta' wara. Iżda taht dak ir-ramel, kien hemm tank konsistenti f'żewġ *compartments* li kellhom żewġ *outlets* differenti. Bezzina spjega illi kien qiegħed iġorr xi *sludge* li kien qiegħed jippompja mill-'*Goldfinder*'.

² Verbal a fol.5 u **Dok.MM** a fol.7. Fol.11 tal-atti **Il-Pulizija vs Joseph Azzopardi et (Kawża Dwana numru 1946/2024)**

³ Xiehda a fol.28-36.

Ix-xhud qalet illi kienet saret spezzjoni wkoll fuq l-**'Agostino Padre'** fejn abbord kien hemm sitt *crew members* Egizzjani. Erbgħa minnhom kienu tressqu l-Qorti preċedement u wara li ingħataw il-ħelsien mill-arrest pendenti l-proċeduri, kienu bdew jaħdmu għal *Agostino Padre Limited*.

Ix-xhud qalet illi meta l-ufficjali tad-Dwana marru fuq il-post, issuspettaw li fuq l-**'Agostino Padre'** kien hemm aktar *fuel* minn dak iddikjarat mad-Dwana u għalhekk hađu kampjuni ta' *fuel* mit-tankijiet li kien hemm fuq dak il-bastiment kif ukoll mill-*work boat 'Goldfinder'* u mill-vettura *Isuzu Elf*. Inħargu rċevuti għal *'items withheld by customs pending investigation'* għaž-żewġ bastimenti, għall-vann kif ukoll għall-kampjuni kollha, liema rċevuti kienu ffirmati minn Paul Bezzina.

Dakinhar stess kienet infurmat lill-Magistrat tal-Għassa Dr. Doreen Clarke li ordnat inkjesta magisterjali fejn ġew appuntati diversi esperti. Kien stabbilit illi l-bastiment **'Agostino Padre'** kien proprjetà tal-kumpanija *Agostino Padre Limited*, numru ta' registrazzjoni C60382 li tagħha kienu diretturi it-tliet imputati. Il-bastiment **'Goldfinder'** u l-vann *Isuzu* kienu rreġistrati f'isem Paul Bezzina, li kellu sehem ukoll fil-kumpanija *Agostino Padre Limited*.

Ix-xhud spjegat illi l-imputat Bezzina kien irrilaxxa żewġ stqarrijiet fejn qal illi hu kien jaħdem għal rasu fis-sajd u manutenzjoni fuq bastimenti.⁴ Qal illi *Agostino Padre Limited* kienet tħaddem il-bastiment **'Agostino Padre'** b'sitt *crew members*, inkluż il-kaptan Ihab u l-inġinier Kaled. Bezzina qal illi r-rwol tiegħu fil-kumpanija kien li jagħmel manutenzjoni ġenerali fuq il-bastiment. Fit-30 ta' Novembru, 2013 qal li kien qed jagħmel manutenzjoni fuq il-*work boat* tiegħu il-**'Goldfinder'**. Qal illi kien qiegħed jiġbed l-*sludge* minn dak il-bastiment għal go l-vann *Isuzu* biex ikun jista' jarmieh u kien qed jagħmel dak ix-xogħol waħdu. Dakinhar kellu jieqaf biex imur jagħmel xi xogħlijiet oħra f'xi postijiet li kienu qegħdin jinbnew fil-Għargħur peress illi xi ufficjali tas-saħħa kienu se jagħmlu *inspection*. Stqarr illi r-ramel li kien hemm fil-kaxxa tal-vann kien fil-fatt biex jintuża f'dawk il-*flats* li kellu l-Għargħur. Qal illi wiehed mill-kompartamenti li kien hemm fuq wara tal-vann kien mimli bl-*isludge* u n-nofs l-iehor kien *fuel* mahmuġ. Spjega illi kien jiehu dak il-*fuel* fil-garaxx biex jifilterjah u jerġa' jużah.

Stqarr illi ma kellu l-ebda involviment fil-mod kif kien jaħdem il-bastiment **'Agostino Padre'**. Qal illi ċertu Joseph Azzopardi kien jiehu ħsieb ir-*running* tal-bastiment u speċjalment meta kienu jaslu lura bil-ħut.

L-imputat Bezzina kien qal illi l-biċċa l-kbira tal-*fuel* għall-**'Goldfinder'** kien iġibu b'xejn billi jpartu ma' ħut minn fuq bastimenti li kienu jkun qegħdin ibahħru barra l-ibhra territorjali Maltin.

⁴ Stqarrijiet DOK.YF u DOK.YF1 a fol.37-43

Ix-xhud qalet illi l-imputat Azzopardi kien mar volontarjament fis-sezzjoni tal-*Economic Crime Unit* u ppreżenta xi riċevuti ta' *fuel* mixtri għall-'*Agostino Padre*' u xi dokument dwar hut li kienu esportaw.

Azzopardi irrilaxxa stqarrija fejn spjega li għalkemm ma kienx sajjied, kien jiehu hsieb il-*crew* u l-bastiment. Hu nnega li kellu xi involviment fil-kuntrabandu tal-*fuel* u enfazizza li l-*fuel* kollu abbord il-bastiment kien mixtri legalment minn Malta kull meta kien jgħidlu l-*ingénieur* li kien hemm bżonn.

Mill-irċevuti li ppreżenta Azzopardi, irriżulta illi l-aħħar li xtraw *fuel* kien fid-9 ta' Novembru, 2013, meta xtraw 18,500 litru mingħand *Mediterranean Offshore Bunkering* tal-Marsa.

Ix-xhud qalet illi ċertu Albert Tabone kien ikkonferma illi r-rwol tiegħu fil-kumpanija *Agostino Padre Ltd* kien biss li jsibihom bejgħ għall-hut u li l-*fuel* kien jiehu hsiebu Azzopardi.

Ix-xhud qalet illi l-kaptan tal-'*Agostino Padre*', Ihab Naser Mohammed Ali Elalaili, stqarr illi kien jimxi skond ma kien jgħidlu l-*ingénieur* u nnega illi kienu xtraw *fuel* tal-kuntrabandu. L-*ingénieur* ikkonferma dak li qal il-kaptan, jiġifieri li l-*fuel* kien dejjem mixtri "through Joseph meta jaslu lura Malta."⁵ Qal illi l-aħħar li kienu għabbew *fuel* kien fl-ammont ta' 18,500 u wara dakinhar kienu hargu darbtejn fuq il-baħar u kien fadal 13,000 litru. L-*ingénieur* spjega li l-bastiment kellu sitt tankijiet, li tlieta minnhom kienu jintużaw għall-*storage*, tnejn għal *fuel* mahmuġ u wiehed kien jinżamm bħala riserva fil-każ li jkun hemm xi *overflow*. Fit-total il-bastiment kien jesa 20,000 litru *fuel*. Qal illi kien inaddaf it-tankijiet kull tlett xhur u li kien għamilha darba biss kemm kien ilu jahdem ma' l-'*Agostino Padre*.'

Ix-xhud kompliet tispjega illi Khaled Ibrahim Ali Asous, l-*ingénieur*, qal illi dakinhar tat-30 ta' Novembru, 2013 il-bastiment kien iddikjara 13,000 litru ta' *fuel* abbord, li skond hu kien ikkalkulat li kien hemm fiż-żewġ tankijiet li kellhom kapaċità ta' 8,000 litru kull wiehed. Qal ukoll illi l-*fuel* li kien hemm fit-tankijiet tal-10,000 litru l-wiehed kien *fuel* mahmuġ li ma kienx jintuża. Spjega illi meta kienu jkun fuq il-baħar kien jiċċekkja d-*day tank* kull siegħa u meta jkun kważi vojt jerga' jimlieh permezz ta' pompa, miż-żewġ tankijiet tat-8,000 litru. Huwa qal illi peress li kien jiehu minn wiehed minn dawk iż-żewġ tankijiet, il-*fuel* ma kellux l-istess kompożizzjoni.

Żiedet li kull meta l-kumpanija xtrat *fuel* mill-*Mediterranean Offshore Bunkering* kien jinżamm *sample* mill-MOBC waqt li kien jingħata *sample* iehor lill-*Agostino Padre Ltd*. Meta mistoqsi għal dawk is-*samples*, l-*ingénieur* qal illi kien użahom biex inaddaf idejha miż-żejt. Ix-xhud kienet irrintraċċat is-*samples* li zammew l-MOBC u dawn ġew mghoddija lill-espert tal-Qorti għall-analiżi.

⁵ Xieħda a fol.32

Ix-xhud esebiet ir-riċerka li saret mad-Dwana rigward id-dikjarazzjonijiet tal-bastiment **Goldfinder**.⁶ Esebiet ukoll ir-riżultati ta' eżerċizzju li għamlet l-istess xhud rigward il-movimenti u d-dikjarazzjonijiet dwar *fuel* li għamel il-bastiment **Goldfinder** mad-Dwana.⁷

Esibit ukoll tank tal-H2Only li l-pulizija kienu elevaw mill-garaxx tal-imputat ġewwa Haż-Żebbuġ, kontenenti ftit likwidu.⁸

Sharon Debono, in rappreżentanza tal-Kummissarju tat-Taxxi għad-Dipartiment tal-VAT, esebiet u kkonfermat *letter to prosecute* mahruġa fil-konfront tal-imputat.⁹

Joseph Borg, in rappreżentanza tad-Direttur Ġenerali tad-Dwana, esebixxa *letter to prosecute* mahruġa fil-konfront tal-imputat,¹⁰ kif ukoll Nota ta' Qbid bin-numru 192/2015 mahruġa wkoll f'isem l-imputat rigward kwantità ta' litri ta' *Gas oil*.¹¹ Il-litri ta' *Gas Oil* ġew esibiti formalment.¹² Ix-xhud esebixxa u kkonferma wkoll Nota ta' Qbid bin-numru 193/2015 rigward il-vettura *Isuzu Elf bin-Numru tar-Registrazzjoni LCR 865*.¹³ Il-vettura ġiet esibita formalment.¹⁴ Ix-xhud esebixxa wkoll Nota ta' Qbid bin-numru 194/2015 b'referenza għall-bastiment bl-isem **Goldfinder**.¹⁵ Ix-xhud esebixxa wkoll formalment l-istess bastiment bħala **DOK.JB7**.¹⁶

Stephen Cachia, in rappreżentanza ta' Transport Malta, ikkonferma illi l-vettura **LCR 865**, kienet truck Isuzu Elf ta' kulur blu` bil-*highup* li kienet registrata fuq Paul Bezzina bejn it-18 ta' Jannar, 2013 u t-22 ta' Settembru, 2016 meta l-istess vettura ġiet trasferita fuq Carmelo Bezzina.¹⁷

Michael Savona, Assistent Registratur fir-Registru tal-Bastimenti Merkantili tal-Bandiera Maltija ġewwa Transport Malta, esebixxa *Transcript of Register* rigward il-bastiment **Goldfinder**.¹⁸ Ix-xhud esebixxa wkoll *Transcript of Register* tal-**Agostino Padre**.¹⁹

Carmel Attard, Kap Spettur tal-infurzar fid-Dipartiment tad-Dwana, spjega illi nhar it-30 ta' Novembru, 2013 kienet waslet informazzjoni fid-dipartiment illi mal-moll tal-*Mifsud Veranda* fil-Marsa kien hemm bastiment bl-isem ta' '**Agostino Padre**' li minn

⁶ **DOK.YF3** a fol.44-62

⁷ **DOK.YF4** a fol.63

⁸ Xiehda a fol.36 **DOK.YF5**

⁹ Xiehda a fol.8 u **DOK.SD** a fol.9

¹⁰ **DOK.JB** a fol.12

¹¹ **DOK.JB2** a fol.13

¹² **DOK.JB3**

¹³ **DOK.JB4** a fol.14.

¹⁴ **DOK.JB5**

¹⁵ **DOK.JB6**

¹⁶ **DOK.JB7**

¹⁷ **DOK.SC** a fol.67-69

¹⁸ Xiehda a fol.70-71

¹⁹ Xiehda a fol.72-73

fuqu kien qed jinħatt *fuel* permezz ta' *pipe* għal fuq bastiment ieħor bl-isem '**Goldfinder**', li kien trakkat qrib tiegħu u wara kien qed jiġi trasferit għal go tank li kien jinsab fuq trakk.

Meta *team* ta' uffiċjali tad-Dwana marru fuq il-post, ma kien hemm l-ebda attività għaddeja bejn dawn iż-żewġ bastimenti. Iżda l-uffiċjali innutaw *pipe* mal-art fuq il-moll li kien iwassal sa tinda li go fiha kien hemm trakk *Isuzu Elf* bin-numru LCR865.

Fuq il-bastiment '**Goldfinder**' kien hemm persuna barranija li ċomplet lil ċertu "Ġuzepp" u dan għadda n-numru tat-telefon ċellulari ta' Pawlu Bezzina li kien is-sid tal-'**Goldfinder**' u tat-trakk. L-ispettur tad-Dwana Jesmond Vella, li kien qiegħed imexxi l-operazzjoni, ċempel lil Bezzina u dan wasal fuq il-post wara ftit u kien preżenti matul l-ispezzjoni.

Ix-xhud spjega illi t-trakk kien mgħobbi bir-ramel tal-kostruzzjoni li tahtu kien hemm tank magħmul minn żewġ kompartamenti separati. L-uffiċjali għabru kampjuni ta' *fuel* miż-żewġ kompartamenti, kif ukoll mit-tank tal-*fuel* tal-vettura. Il-kampjuni ġew issigillati u nġhata kampjun minn kull wieħed flimkien ma' riċevuta relattiva lill-imputat. Ix-xhud esebixxa kopja tal-istess riċevuti.²⁰

Ix-xhud kompla jispjega kif l-istess eżerċizzju sar abbord iż-żewġ bastimenti fil-presenza tal-imputat kif ukoll tal-pulizija li intalbu jagħtu l-assistenza. B'kollox ittiehdu kampjuni minn fuq il-bastimenti **Agostino Padre** u **Goldfinder** kif ukoll mit-tank tal-vettura u x-xhud kien mogħti struzzjonijiet biex jgħaddihom lill-espert tal-Qorti, l-Professur Vella²¹ Peress li ma setax jiġi ikkwantifikat l-ammont ta' *fuel*, intalbet inkjesta Magisterjali.

Ix-xhud spjega illi xi jiem wara, inġhata struzzjonijiet biex jitla' fuq l-**Agostino Padre** sabiex jittiehdu kampjuni ohra skond ma indika espert ieħor tal-Qorti, l-Inġinier Karl Briffa, fil-presenza tal-imputat. Dawk il-kampjuni wkoll inġhataw lill-Professur Vella.²²

Ix-xhud ikkonferma illi dakinhar stess tat-tfittxija, il-bastimenti kienu trasferiti lejn il-moll tal-*Fuel Wharf* biex jibqgħu taht għassa tad-Dwana. Il-vettura *Isuzu Elf* ġie miżmum f'maħżen ġewwa Mifsud Verandas.

L-investigazzjonijiet tad-Dwana kienu maqsuma fi tnejn: waħda tikkonċerna l-*fuels* abbord l-**Agostino Padre** u l-ohra rigward il-**Goldfinder** u t-trakk **Isuzu Elf**.

Ix-xhud esebixxa faxxikolu ta' dokumenti li ġew ippreżentati lid-Dwana meta l-'**Agostino Padre**' wasal lura minn barra l-ibhra territorjali ta' Malta fit-30 ta' Novembru, 2013.²³

²⁰ DOK.CA, DOK.CA1 u DOK.CA2 a fol.81-83.

²¹ DOK.CA3 a fol.84

²² DOK.CA4 a fol.85 u *Riċevuta* DOK.CA5 a fol.86

²³ DOK.CA6 a fol.87-89.

Sussegwentement, il-Maġistrat Inkwirenti kienet laqgħet talba biex l-**'Agostino Padre'** jiġi rilaxxat taht numru ta' kundizzjonijiet, fosthom illi l-fuel abbord kellu jinħatt kollu fil-presenza tas-sidien, tal-pulizija u tad-Dwana taht is-supervizjoni tal-Inġinier Karl Briffa. Ix-xhud spjega illi meta sar dak l-eżerċizzju u l-fuel tbattal f'tankijiet tal-plastik magħrufa bħala *intermediate bulk containers (IBCs)*, li kellhom jinżammu għand l-Enemalta, instab li kien hemm 28,920 litru, ċioe aktar mit-13,000 litru li kienu ġew dikjarati mad-Dwana. Ix-xhud qal illi minn dak l-ammont, 13,889.3 litru irriżulta li kien fuel illeċitu. Barra minn hekk, kien konfermat illi l-kampjun tal-*Gas oil* miġbur mingħand *Island Bunkers Oil Ltd* ma kienx kompatibbli mal-kampjuni li kienu ttiehdu minn fuq l-**'Agostino Padre'**.²⁴

Ix-xhud spjega illi l-istess proċess sar meta l-Maġistrat Inkwirenti laqgħet it-talba għar-rilaxx tal-bastiment **'Goldfinder'** u t-trakk Isuzu Elf. L-ammont ta' fuel skarikat minn fuq dak il-bastiment kien ta' 7,180 litru ta' *gas oil* li minnhom instab illi 6,030 kien fuel illeċitu.²⁵

In kontro-eżami, ix-xhud ikkonferma illi hu ma kienx kellem lill-imputat peress illi l-inkjesta kienet f'idejn il-Qorti. Spjega illi lanqas ma kien wettaq it-testijiet relattivi.

Christopher Galea, in rappreżentanza tad-Dwana, ippreżenta formalment is-somma ta' ħamsin elf ewro, imħallsa permezz ta' *bank draft*, li kienet tirrappreżenta u tissostitwixxi fl-ammont ta' €40,000 il-bastiment **Goldfinder** u fl-ammont ta' €10,000 it-trakk **Isuzu Elf**.²⁶

John Cachia, *Head Accounts* tal-*Mediterranean Offshore Bunkering Company*, spjega illi huma kienu nkarigati biex jissupplixxu l-fornitura tad-*diesel* mingħajr dazju lis-sajjieda kollha ta' Malta. Id-*diesel* jiġi fornut b'allokazzjoni li toħroġ mid-dipartiment tas-sajd.

Ix-xhud ikkonferma illi għall-bastiment **'Agostino Padre'** bin-numru MFA6025 il-kwota għall-2013 kienet 123,726 litru, li minnha ttiehed *fuel* bejn Mejju u Novembru u kien għad fadal bilanċ sal-aħħar tas-sena ta' 63,328 litru. Fl-2014, l-istess bastiment ġie allokat 96,361 litru.

In kontro-eżami, ix-xhud ikkonferma illi l-kwota ma kienitx fissa iżda kienet dinamika hafna għaliex kienet timxi pari passu skond il-qabda tas-sajd tas-sena ta' qabel.²⁷

Carmel Fabri, Assistent Direttur tad-Dwana li qabel kien imexxi l-*Fuel Section* fid-dipartiment, spjega kif kien għamel il-valutazzjoni u komputazzjoni tat-taxxi fuq ċertu ammont ta' *diesel* skond ir-rati li kienu japplikaw fit-30 ta' Novembru, 2013. Ix-xhud

²⁴ Xiehda a fol.78

²⁵ Xiehda a fol.79

²⁶ Xiehda a fol.92-93

²⁷ Xiehda a fol.96-99

esebixxa dokument bil-kalkoli li kien għamel u spjega illi dawk kienu applikabbli kemm għall-*'Agostino Padre'* kif ukoll għall-*'Goldfinder.'*²⁸

Jesmond Vella, dakinhar Spettur fis-Sezzjoni tal-Infurzar tad-Dwana, xehed fis-seduta tal-21 ta' Jannar, 2019 u kkonferma illi fit-30 ta' Novembru, 2013, kien mexxa investigazzjoni dwar allegat hatt ta' *fuel* minn fuq żewġ bastimenti, l-*'Agostino Padre'* u l-*'Goldfinder'* għal fuq trakk Isuzu bin-numru LCR865.

Meta x-xhud u l-kollegi tiegħu marru fuq il-post għewwa *Mifsud Veranda* fil-Marsa, sabu *pipe* nieżel minn fuq il-bastimenti għal fejn *shed* tal-hadid. Kompla jispjega:

"Però dan il-pipe ma kien ikkomunikat mal-ebda vettura indikata skond l-informazzjoni."²⁹

Meta ttawlu għewwa x-*shed* raw il-vettura Isuzu b'dak in-numru ta' registrazzjoni ipparkjata hemmhekk. Ix-xhud spjega li persuna li kienet fuq il-*'Goldfinder'* tatu n-numru tat-telefon ta' ċertu Paul Bezzina, ċioe` l-imputat, li kien is-sid ta' dak il-bastiment. Hu ikkowopera mill-ewwel u mar fuq il-post wara ftit minuti li ċempillu x-xhud li nformah li kien hemm bżonn tal-preżenza tiegħu biex issir spezzjoni ta' "*xi affarijiet fuq il-lanċa u fuq it-trakk tiegħu.*"

Ix-xhud spjega illi meta l-imputat wasal fuq il-post, fetaħ ix-*shed* biex l-uffiċjali jaraw it-trakk. Meta mistoqsi jekk kellux xi haġa moħbija fit-trakk, l-imputat kien wieġeb fin-negattiv. Qal illi kellu ramel. Meta x-xhud qallu li kien se jagħmel naqra tfittxija, l-imputat qallu li taħt ir-ramel kellu tank maqsum f'żewġ kompartamenti fejn kien iżomm *sludge* f'wiehed u *diesel* fl-iehor. Ix-xhud qal illi ttiehdu *samples* minn kull tank kif ukoll mit-tank tal-vettura.³⁰

Ix-xhud qal illi peress li l-imputat kien spjegalu li d-*diesel* fit-tank taħt ir-ramel kien hatu minn fuq il-*'Goldfinder'* kien mehtieg li jtiehdu kampjuni minn fuq dak il-bastiment ukoll.

*"Hu m'oggezzjonax u hallieni u tlajna fuq il-Goldfinder hadna samples ohrajn mid-day tanks u anke xi tankijiet ohra li kellu fuq wara."*³¹

Ix-xhud spjega illi meta mistoqsi minn fejn gab dak il-*fuel*, l-imputat kien qallu li kien "*xtrah mil-Libya.*"³² Ix-xhud kompla jispjega illi telgħu ukoll fuq l-*'Agostino Padre'* li kien trakkat mal-*'Goldfinder'* u ttiehdu kampjuni minn hemmhekk ukoll. Spjega illi kienu jittiehdu tliet kampjuni minn kull tank jekk ikun separat minn tankijiet ohra.

²⁸ Xiehda a fol.100-104; **DOK.CF** a fol.105 u **DOK.CF1** a fol.106

²⁹ Xiehda a fol.134

³⁰ Xiehda a fol.135; **DOK.JV** a fol.143-147

³¹ Xiehda a fol.136.

³² Ibid.

Fil-każ tal-*'Agostino Padre'* kienu hađu “*set ta' 3 samples mid-day tank biss, minhabba li kienu interconnected, kif qalilna l-kaptan.*”³³

Ix-xhud spjega kif kull *sample* gie ssiġillat b'siġilli differenti u referenza għal kull siġill titniżżel fil-*withheld form* relattiva.

In kontro-eżami, x-xhud spjega illi l-kampjuni ttiehdu mill-fizzjali tad-Dwana u/jew bl-ghajnuna tal-imputat jew xi hađd mill-*crew* permezz ta' pompi jew pajpijiet. Dak iż-żmien id-dipartiment kellu pompi żgħar tal-*plastic*.

“Difiża: *intużaw separatament għall-kull sett? Intużat l-istess pompa għalihom kollha?*

Xhud: *mhuq dejjem tintuża l-pompa. Hafna drabi jtellghulek huma b'bott jew jifthulek valve u jgibulek container, qed tifhem? Titfa fih.*

Difiża: *eżattament kif sar, kull gbir għal kull sample m'ghandnix?*

Xhud: *M'ghandix le.*”³⁴

Hilary Fenech, uffiċjal tad-Dwana, xehed dwar is-sehem tiegħu fl-investigazzjoni wara li d-dipartiment kien irċieva informazzjoni dwar allegat *transfer* ta' *fuel* fi *New Port Mifsud Veranda*. Spjega illi a bażi ta' dik l-informazzjoni, huma kienu qegħdin ifittxu vann li fil-fatt sabu fuq il-post ġewwa *shed*. Wara li sar kuntatt mas-sid, Paul Bezzina, dan mar fuq il-post. Ix-xhud kompli jispjega:

*“....mill-ewwel qalilna li dal-vann kien mimli bis-sand kien hemm ir-ramel fuqu u tah tir-ramel kien hemm tank viżibbli, li kien fih xi haġa ohra. U minn hemm mill-ewwel qalilna li kellu sludge, kellu, dat-tank kien maqsum fi tnejn, kellu sludge fuq naha u fuel in-naha l-ohra. Imbagħad qalilna wkoll illi dal-fuel kien imtella mill-Goldfinder li hija lanċa, tiegħu ukoll, ta' Mr Bezzina u li l-fuel kien ġej mill-Libya.”*³⁵

John Bonnici,³⁶ fizzjal tad-Dwana fis-Sezzjoni tal-Infurzar, xehed illi fit-30 ta' Novembru, 2013, id-dipartiment kien irċieva telefonata dwar allegat hatt ta' *fuel* minn fuq xi laneċ għal fuq trakk.

Meta x-xhud u l-kollegi marru fuq il-post raw *pipe* nieżel minn fuq lanċa minnhom għal fuq l-art u kien iwassal sa *shed* li kien magħluq. Meta ttawlu ġewwa, raw it-trakk li kien issemma' fit-telefonata.

Ix-xhud spjega illi sid il-vettura, Paul Bezzina, kien ikkuntattjat u wasal fuq il-post wara ftit minuti. Hu informa lill-uffiċjali illi taht ir-ramel li kellu fil-kaxxa tat-trakk kien hemm tank maqsum fi tnejn, nofs kien fih *sludge* u n-nofs l-ieħor *diesel*. L-uffiċjali hađu kampjuni miż-żewġ kompartimenti kif ukoll mis-*supply tank* tat-trakk. Is-sid

³³ Xiehda a fol.138

³⁴ Xiehda a fol.141-142

³⁵ Xiehda a fol.152

³⁶ Xiehda a fol.155-157

qalilhom li d-*diesel* kien ġabu minn fuq il-lanċa '**Goldfinder**' u informahom li fit-tankijiet tagħha kien hemm sitt elef litru. Fuq il-lanċa, l-uffiċjali sabu tlett tankijiet oħra fuq in-naħa ta' wara. Hadu kampjuni mid-*day tank* tagħha kif ukoll minn tnejn mit-tankijiet, iżda t-tielet tank kien inaċċessibbli u kien qiegħed f'tali pożizzjoni li ma setgħux jiehdu kampjuni minnu u lanqas jissigillawh. Is-sid qalilhom illi dak id-*diesel* kien mil-Libya.

Ix-xhud kompli jispjega illi aktar kampjuni ttiehdu mit-tankijiet tal-'**Agostino Padre**' li kienet trakkata mal-**Goldfinder**. L-imputat Bezzina qalilhom illi kien hemm tlettax-il litru ta' *fuel* abbord.

Carmel Callus, uffiċjal tad-Dwana mis-Sezzjoni tal-Infurzar, qal illi kien wiehed mit-*team* li għamel it-tfittxija ġewwa Mifsud Veranda dakinhar tat-30 ta' Novembru, 2013. Kienet waslet lid-Dipartiment, informazzjoni dwar allegat kuntrabandu ta' *fuel*.

X'hin waslu, raw *pipe* ġej minn lanċa li kienet trakkata mal-moll, għal dan il-maħżen li f'dak il-hin kien magħluq. Iżda l-bieb tiegħu kien imbexxaq. Ġewwa l-maħżen lemhu vann bil-kaxxa miftuħa li kienet mimlija bir-ramel.

Meta wasal "*xi hadd*" u fetaħ il-maħżen, dahlu ġewwa. Ix-xhud spjega illi l-*pipe* :³⁷

"kien sejjer għall..li niftakar kien sejjer għal ma' dan il-van. Ghalkemm kien mghotti bir-ramel."

Ix-xhud kompli jispjega illi:

*"Imbagħad insomma wara skoprejna li taħt dan ir-ramel kien hemm tank maqsum f'żewġ kompartamenti. Illi imbagħad x'hin ftaħna t-tank kien kien riħa ta' likwidu, riħa ta' fjuwil."*³⁸

Ix-xhud qal illi kienu ttiehdu kampjuni miż-żewġ kompartamenti tat-trakk, mil-lanċa **Goldfinder** kif ukoll mill-bastiment **Agostino Padre**, li kienu rmigġati hdejn xulxin, waħda mal-moll u l-oħra "*parallel magħha*." Qal ukoll illi l-elevar tal-kampjuni ħa "*hin mhux ħazin*." Ikkonferma illi kienu ttiehdu tliet kampjuni minn kull tank u wiehed minn kull tlieta ngħata lill-proprietarju li kien fuq il-post. Ix-xhud identifika lill-imputat bħala dik il-persuna li kienet preżenti matul l-ispezzjoni u li ngħata dawk il-kampjuni. Kull kampjun kien issigillat.

Martin Florian, *Chief Inspector* fid-Dipartiment tad-Dwana, ikkonferma sensiela ta' dokumenti li hu kien ġabar mis-*Sea Passenger Terminal* fuq talba tal-pulizija. Dawk id-dokumenti kienu jikkomprenđu l-*IMO General Declaration*, *Crew List* u *Ship's Stores Declaration* tal-bastiment '**Agostino Padre**.' Ix-xhud qal illi l-uffiċjal investigattiv kienet talbet ukoll l-istess informazzjoni dwar il-bastiment **Goldfinder**.³⁹

³⁷ Xiehda a fol.165

³⁸ Ibid.

³⁹ Xiehda a fol.176-179 u **DOK.MF** a fol.180

PC 878 Jurgen Muscat xehed illi fid-data tal-akkadut, kien daħal rapport li xi individwu kien qiegħed jittrasferixxi xi fjuwil minn xi dghajjes għal go vann gewwa Mifsud Verandas. Flimkien ma' membri ohra tal-Korp, mar fuq il-post fejn irriżulta li kien hemm l-imputat li refa' r-responsabbiltà li d-dghajjes u l-vann kienu tiegħu. Wara li l-uffiċjali tad-Dwana infurmaw lill-pulizija illi l-fjuwil ma kienx thallas dazju fuqu, l-imputat ġie arrestat flimkien ma' sitt irġiel ta' nazzjonalità Eġizzjana li kienu abbord l-Agostino Padre.

L-istess xhud spjega illi hu kien ordnat jitla' abbord il-vapur sabiex *"jinqala minn Mifsud Verandas u jmur Ras Hanzir biex ikun jista' jkun monitored mill-uffiċjali tal-customs."*⁴⁰ Kompla jgħid illi kien skorta lill-imputat gewwa r-residenza tiegħu fejn eleva dispenser *"b'xi traċċi ta' fjuwil."* Mar fuq sit gewwa l-Għargħur biex jikkonferma dak li l-imputat kien qal lill-uffiċjal investigattiv fl-istqarrija tiegħu.

Fl-2018, ix-xhud kien irrikorra gewwa l-yards tal-Enemed f'Birżebbugia fejn flimkien ma' xi uffiċjal tad-Dwana u uffiċjali tal-Enemed, kien preżenti sakemm il-fjuwil li kien go tankijiet, IBCs, ġie trasferit għal go tank kbir minhabba xi ħsarat li kien qed jiġrilhom.⁴¹

Bernadette Mallia, analista fid-Dipartiment tad-Dwana, xehdet illi fid-9 ta' Diċembru, 2013 kienet giet mghoddija tliet kampjuni ta' fuel sabiex tagħmel testijiet fuqhom u tanalizza l-presenza ta' *National Marker* u *Solvent Yellow*. Spjegat illi hi għamlet żewġ analiżi fuq kull kampjun, immarkati bħala **DOK.BM1**, **DOK.BM2** u **DOK.BM3** u ppreżentat ir-riżultati lill-Qorti.⁴²

L-Avukat Martin Bajada, espert mahtur fl-Inkjesti Magisterjali sabiex jeżamina l-apparat ta' GPS u l-Vessel Monitoring System (VMS) tad-Dipartiment tas-Sajd u l-Agricoltura dwar iż-żewġ bastimenti, ikkonkluda illi minn analiżi u tfittxija fl-apparat elettroniku elevat minn fuq il-*'Goldfinder'* u l-*'Agostino Padre'* *"ma kien hemm l-ebda Waypoint setting fuq il-GPS għal perjodu bejn it-22 ta' Ġunju, 2013 u t-2 ta' Diċembru, 2013."*⁴³

Profs. Alfred Vella, inkarigat bħala espert tal-Qorti biex janalizza l-kampjuni tal-fuel li kienu elevati minn fuq iż-żewġ bastimenti u l-vettura Isuzu, sabiex jistabbilixxi jekk dak il-fuel kienx reġistrat skond il-liġi, ikkonkluda illi t-tmin kampjuni ġew identifikati bħala *gasoil*. Dan huwa fuel marittimu u mhux permess li jintuża f'vetturi tat-triq minhabba li l-livell ta' kubrit li fih, huwa oghla minn dak permess għal *road transport*.

L-espert ikkonkluda illi l-fuel misjub fid-day tank tal-*'Agostino Padre'*, jiġifieri dak li jintuża biex iħaddem il-magni, kellu l-karatteristiċi illi d-Dipartiment tad-Dwana jiddeskrivi bħala dawk ta' *gasoil duty rebate* li hu pprovdut għal użu leċitu minn ċertu

⁴⁰ Xiehda a fol.201

⁴¹ Xiehda a fol.200-202

⁴² Xiehda a fol.217-219 u **DOK.BM1**, **DOK. BM2** u **DOK. BM3** a fol.220-228.

⁴³ Proċess Verbal a fol.4

utenti, fosthom is-sajjieda. Dak il-fuel kellu fih ammonti ta' *National Marker*, l-kimika *Sudan Yellow* u l-livell ta' kubrit li kienu fin-norma. Kellu wkoll il-kolorant ahmar.

L-espert komplja jispjega illi:

*"Il-fjuwil li instabu mill-Ing Karl Briffa f'tankijiet tal-Agostino Padre li kienu jinsabu rispettivament fit-Tank A (standard middle), sigill 0011909 (=0011838); fit-Tank B (port middle) sigill 0011996 (=0011998) u fit-tank C (starboard forward) sigill 0011913 (=0011955) kien fihom il-kolorant ahmar, konċentrazzjoni hafna oghla milli suppost ta' Sudan Yellow u konċentrazzjoni hafna inqas milli suppost ta' National Marker u kontenut ta' kubrit li hu fil-limitu permess fil-gas oil. Fl-opinjoni tal-esponent dawn il-fjuwils ma kinux konformi fil-kontenut ta' fiscal markers li suppost ikun fihom skond il-ligi u b'hekk jidher li kienu fjuwils kuntrabandu."*⁴⁴

Rigward iż-żewġ fuels fuq il-'*Goldfinder*' l-espert ikkonkluda illi kienu prattikament identiċi fil-kompożizzjoni u kienu gasoils mingħajr fiscal markers u "ghalhekk jidher li kienu fjuwils importati f'Malta bhala kuntrabandu,"⁴⁵

Rigward il-vettura **Isuzu Elf LCR865**, l-espert qal illi l-fuel fit-tank tal-vettura kien gasoil mingħajr fiscal markers u "dan il-fjuwil jidher li kien kuntrabandu."⁴⁶ Barra minn hekk, dak il-fuel kien gas oil u mhux diesel u għalhekk ma setax jintuża f'vettura tat-triq. Spjega li l-fuel li nstab fit-tank mohbi fuq il-vann Isuzu, kien gasoil b'ammont ta' *National Marker* li kien 25% ta' dak li suppost ikun fil-gasoil duty paid. Għalhekk l-espert ikkonkluda illi dan kien "tahlita x'aktarx ta' gas oil duty paid (25%) ma' gas oil tal-kuntrabandu (75%) li ma fihx fiscal marker. Għalhekk, mhux biss dan il-gas oil fjuwil mhux suppost jintuża fit-trasport tal-art, minhabba l-preżenza ta' kubrit eċċessiv li fih, imma jidher ukoll illi f'dan il-fjuwil hemm tahlit bejn fjuwils li fuqhom thallas dazju ma' fjuwils tal-kuntrabandu."⁴⁷

L-Inġinier Karl Briffa, mahtur bhala espert tal-Qorti sabiex jikkwantifika l-ammont ta' diesel abbord l-'*Agostino Padre*,' għamel spezzjonijiet fit-2 u fl-4 ta' Diċembru, 2013 u rrapporta illi minbarra l-header tank li kien jissupplixxi l-magna tal-bastiment, kien hemm sitt tankijiet oħra. Tlieta minn dawn it-tankijiet kienu meqjusa bhala vojta. It-total ta' fuel abbord il-bastiment kien ikkwantifikat bhala 17,900 litru, li minnhom 3,300 litru kienu allegatament diesel kontaminat.⁴⁸

L-inkarigu tal-istess espert kien estiż sabiex jissorvelja il-proċess li permezz tiegħu, fuq ordni tal-Qorti wara rikors tad-difiża, kellu jitnehħa l-fuel kollu minn fuq l-'*Agostino Padre*,' u jinzamm issigillat għand il-Korporazzjoni Enemalta. L-espert irrapporta illi meta sar il-proċess fil-25 t'April, 2014 għewwa *Fuel Wharf, Valletta Port*, it-total ta' fuel li nhatt minn fuq il-bastiment kien jammonta għal 28,920 litru, jiġifieri

⁴⁴ Proċess Verbal a fol.5-9

⁴⁵ Proċess Verbal a fol.7

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ Inkjesta Magisterjali a fol.103. **DOK.KB1**

11,020 litru aktar milli kien originarjament rappurtat. L-espert spjega kif il-fuel kollu gie ppumpjat minn go t-tankijiet tal-bastiment għal go 30 *intermediate bulk containers (IBCs)* li gew sigillati u trasportati għand l-Enemalta taht is-supervizjoni tal-pulizija.⁴⁹

L-istess proċess kien ripetut meta tneħħa l-fuel minn fuq il-bastiment '*Goldfinder*' u l-vann Isuzu LCR865 fit-18 ta' Ġunju, 2014 għewwa *Fuel Wharf, Valletta*. L-espert ikkonferma illi kienu tbatllu 7,980 litru fuq il-'*Goldfinder*' u madwar 1,040 litru mill-vann Isuzu.⁵⁰

L-istess espert xehed fis-seduta tat-13 ta' Jannar, 2020, quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta, u ppreżenta rapport dwar l-aħħar inkarigu li kellu relatat ma' dan il-każ. Spjega illi kien issorvelja l-proċess li permezz tiegħu il-fjuwil kollu, maħzun go erbatax-il tank tat-tip IBC, kien trasferit għal go tank enormi tal-ħadid bin-numru 13, proprjetà tal-Enemed. Spjega illi dan sar għaliex daww il-*containers* kienu qegħdin jiddeterjoraw. It-tankijiet kollha kienu għadhom issigillati bl-istess sigilli li kienu tpoġġew fuqhom meta l-fjuwil tneħħa minn fuq il-bastimenti **Goldfinder** u **Agostino Padre** kif ukoll mit-trakk bin-numru **LCR 865**.⁵¹

In kontro-eżami, x-xhud qal illi qabel ma sar it-trasferiment tal-fjuwil, it-tank numru 13 "għa kien fih xi sustanza iehor taht, mill-IBCs oħrajn."⁵²

Khieda tal-Imputat

Paul Bezzina xehed fil-proċeduri odjerni fis-seduta tat-18 ta' Novembru, 2024 u gie vverbalizzat illi x-xhieda tiegħu kienet tghodd ukoll għall-kawża fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Azzopardi et, Kawża numru 1946/24**.⁵³

Rigward l-'*Agostino Padre*' hu kien jagħmel biss xogħol ta' mekkanik, bħal *welding*, tiswija tal-*winch* tat-tkarkir u affarijiet in generali li kellhom x'jaqsmu ma' *maintenance* tal-lanċa.

Mistoqsi biex jispjega xi termini tekniċi relatati mal-bastiment, qal illi f'kull kompartament li għandu x'jaqsam mal-kiel, jiġifieri l-qiegħ, tal-lanċa fejn jingema' l-ilma tax-*shaft*, tal-*condensation*, il-balast tal-lanċa, hemm makkinarju li jissejjaħ *bilge pump*. Din hi pompa awtomatika li tbatall l-ilma u tarmih fil-baħar.

Kompla illi fil-qiegħ tad-dgħajsa kien hemm kompartamenti varji. Fil-kompartament tal-friza kien jingabar materjal bħal demm tal-ħut u silġ li ma kienx se jħammeġ jekk jintefa' fil-baħar. Min-naħa l-oħra, iż-żejt li kien jingabar taht il-magna antika, l-*generator* u x-xaft ma setax jintefa' fil-baħar bil-*bilge pump* għax "problemi jkun hemm

⁴⁹ Inkjesta Maġisterjali a fol.281. **DOK.KB2**

⁵⁰ Inkjesta Maġisterjali a fol.303. **DOK.KB3**

⁵¹ Xiehda a fol.183-186 u **DOK.R** (erronjament imqiegħed) a fol.190 et seq

⁵² Xiehda a fol.183-186

⁵³ Verbal a fol.322

mal-Awtorità mbagħad” għaliex kien jikkontamina l-baħar. Dak iż-żejt u l-ħmieġ kien jingabar f’ tankijiet li kien hemm apposta fuq il-lanċa sabiex jintrema meta jidhlu lura minn fuq il-baħar.

*“...biex inkella mbagħad narmuh daqqa ġieli ħadtu jien qgħadt insaffih u armejtu jien god-drenaġġ u ġieli ħallejnih hemmhekk Mifsud Veranda u kien jiġi għalih Falzon.”*⁵⁴

Spjega kif biex taċċessa dak il-post fejn kienu jorbtu l-lanċa, trid tidhol mingħand id-Dwana u kien hemm gate-keeper, minbarra li ż-żona kienet mgħassa bil-cameras peress illi hemmhekk kien hemm l-imħażen tad-Dwana.

Ix-xhud qal illi fil-bilge tal-lanċa kien jingema’ l-ilma, iż-żejt tal-magna u l-ħmieġ li tagħmel il-lanċa skont kemm tkun kbira u kemm tkun antika l-magna. Żied jgħid illi l-magna tal-**‘Agostino Padre’** kienet antika, qrib l-erbghin sena. Dan kien ifisser li biex tagħmlilha “*general service kbira kont trid ħafna ħafna flus, biss biss biex tixtrilha l-gasket tas-cylinder head xi ħamsa u tletin elfewro (~€35K), u din wara l-ġibda tal-gaġġa tkun għamel xahrejn ma tintefa’ kważi qatt, miskina l-magna tkun baġħtiet eh.*”⁵⁵

Semma’ kif l-**‘Agostino Padre’** qabel kien jisimha **‘Anna Maria’** u kienet ittajjar bandiera Ċiprijotta. Flimkien ma Tabone u Azzopardi L xtrawha mingħand ċertu **‘Ernest’** li kien xtraha mingħand kumpanija Ċiprijotta. Ix-xhud qal illi meta xtrawha, il-lanċa kienet fi stat “*ħażin ħafna ħafna,*” u kellha x-xaft maqtuġħ. Kompla jispjega illi għalkemm dan kien jinvolvi ħafna spejjeż, “*Azzopardi tal-ħut*” kien jagħmlilhom kuraġġ għaliex kien jagħtihom kuntratt biex imorru jiġbdu l-gaġġa tat-tonn. Dak kien il-baži tal-qliegħ biex jifdu l-ispejjeż. Insista illi la hu u lanqas Tabone u Azzopardi ma kienu jkun fuq id-dgħajsa meta kienet toħroġ fuq il-baħar, “*Le, le, kellha l-crew tagħha, kellha l-crew tagħha.*”⁵⁶

Kompla jispjega illi kien hemm xi ħames jew sitt membri tal-crew fuq il-lanċa, inkluż il-kaptan u l-inġinier. Il-magna tal-bastiment kienet “*two stroke, kienet tiflaħ.*” Rigward konsum ta’ *fuel*, ix-xhud spjega li meta l-lanċa kienet fit-tkarkira u ssib l-iebes, kien ikollha bżonn aktar saħħa u għalhekk kienet tikkonsma aktar diesel. Il-konsum kien ikompli jizzied “*jekk ikollha l-friża mimlija bil-ħut, [u] kont trid tixgħelilha ż-żewġ generators...*”⁵⁷ Ix-xhud spjega illi akbar ma kien il-konsum, aktar kien jiġi gġenerat skart likwidu. L-**‘Agostino Padre’** kellu biss sistema ta’ *filters* biex tissepara dan l-iskart li mbagħad kien jinħażen go tankijiet magħrufa bħala IBCs.

Ix-xhud qal illi meta xtraw il-lanċa, ma kienu biddlu xejn mill-kompartamenti li kienu jeżistu fl-istiva. Kompla jispjega illi l-aktar li kienu jaħdmu kien bid-day tank, jiġifieri:

⁵⁴ Xiehda a fol.640

⁵⁵ Xiehda a fol.641

⁵⁶ Xiehda a fol.642

⁵⁷ Xiehda a fol.643

*"....l-iktar tank li suppost iżżomm nadif biex il-magna tiegħu minnu, jkun it-tank tal-gurnata. Imma l-bqija kollox kif kien kien baqa'."*⁵⁸

Mistoqsi aktar dwar it-tankijiet ta' taht li kien irrefera ghalihom l-espert tal-Qorti, ix-xhud qal:

"Ix-xhud: *It-tankijiet l-originali tiegħu.*

Difiża: *Dawk bihom vojta, bihom mimlija, bihom nodfa, bihom maħmuġa, id-dgħajsa kienet tiġi affettwata kif issalpa, kif ma ssalpax jew xorta oħra?*

Ix-xhud: *Ha ngħidlek, ċertu materjal id-diesel ikun fih, per eżempju kellu t-tankijiet ta' quddiem dawk lanqas qatt ma missejnihom għax inkallati, maħmuġin.*

Difiża: *X'tifhem biha?*

Ix-xhud: *Maħmuġin, jiġifieri mhux ha ttihom lill-magna għax tieqaf hemm barra.*

Difiża: *U għalfejn ma battaltuhomx?*

Ix-xhud: *Għax ma kienx baqa' ċans ta' xejn eh, ma kienx baqagħlna xejn ċans. U hemm barra....u flus, u flus, u hemm barra kienet tiġi toħroġ ittina d-diesel jew l-AJD jew id-dgħajjes tat-tkarkir it-Taljani huma.*

Difiża: *U dan il-fuel li allura l-Agostino Padre kienet tircievi meta kontu tkunu qegħdin barra, dak min kien iħallsu?*

Ix-xhud: *Dak kollox Azzopardi."*⁵⁹

Kompla jispjega illi tad-Dwana kienu waqqfuh kemm-il darba u kien jiċċekkja l-vann tiegħu l-*gate-keeper*. Ġewwa t-tank ta' go l-vann kien ikollu skart likwidu. Ix-xhud qal illi kien ukoll johroġ fuq il-baħar bid-dgħajsa tiegħu, il-'*Goldfinder*' biex jagħmel xogħol ta' *conveyance*, li kien jikkonsisti f'servizzi varji lil vapuri. Dawn kienu jagħtuh ukoll skart għar-rimi. Hu żied jgħid illi kieku kien jirrifjuta li jgħabbi dak l-iskart, ma kienx jithallas mill-agent.

Ix-xhud insista illi l-likwidu li kellu fit-tank fuq il-vann kien *sludge* u spjega illi hu kien juża l-*work boat* personali tiegħu, il-'*Goldfinder*', biex jagħmel xogħol ta' tiswija fuq hafna laneċ oħra minbarra l-'*Agostino Padre*.'

"Difiża: *.....inti dak il-hin meta qed tagħmel xogħlok ta' mekkanik, toqgħod tiċċekkja-iva jew le ta jiġifieri aghżel inti x'se twieġeb- dan il-prodott likwidu jekk fihx diesel jew le? Jew tagħraf li dan huwa għar-rimi u tiġbor u tarmi?*

Ix-xhud: *Le, jien kelli t-tankijiet fin-nofs tal-lanċa u kont narmi kollox go dawn it-tankijiet, u anke filter ġieli armejt għax meta naddfuha anke filter sabu go fiha, filters*

⁵⁸ Xiehda a fol.644

⁵⁹ Xiehda a fol.645-646

maħmuġin. Filter, ma kontx tarmi filter, imma tkun tbattal xi filter ġieli żelaq xi filter.”⁶⁰

Ikkunsidrat,

Dan il-każ beda minn telefonata li waslet għand id-Dipartiment tad-Dwana nhar it-30 ta' Novembru, 2013 b'informazzjoni illi allegatament mal-moll tal-*Mifsud Veranda* fil-Marsa kien hemm bastiment bl-isem ta' '*Agostino Padre*' li minn fuqu kien qed jinħatt *fuel* permezz ta' *pipe* għal fuq bastiment iehor bl-isem '*Goldfinder*', li kien trakkat qrib tiegħu. L-informazzjoni kienet tgħid ukoll illi dak il-*fuel* kien qed jiġi trasferit għal go tank li kien jinsab fuq trakk. A bażi ta' dik l-informazzjoni skattat investigazzjoni mill-awtoritajiet tad-Dwana bl-assistenza tal-pulizija, li wasslet biex jittiehdu passi kriminali fil-konfront tas-sidien tal-*lanċa 'Agostino Padre'*, li wiehed minnhom kien l-imputat fil-każ odjern . L-istess investigazzjoni wasslet ukoll għal imputazzjonijiet separati fil-konfront tal-istess imputat, cioè` Paul Bezzina, bħala l-proprjetarju tal-*work boat 'Goldfinder'* kif ukoll tal-vann *Isuzu Elf LCR865*.

Illi kuntrarjament għall-kamp ċivili, fejn min iressaq pretensjoni irid jipprova tali pretensjoni fuq bilanċ ta' probabbilitajiet, fil-kamp kriminali l-oneru jaqa' fuq il-prosekuzzjoni sabiex tipprova l-każ tagħha lil hinn minn kull dubju raġonevoli. Il-Qorti tal-Appell Kriminali tkellmet fid-dettal dwar dan il-grad ta' prova fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Graziella Cutajar**:⁶¹

.....biex persuna tiġi misjuba ħatja, il-Liġi kriminali ma teħtieġx li din tkun stabbilita b'ċertezza assoluta. Il-Liġi tal-proċedura Maltija hija mnissla mis-sistema Inġliż fejn huwa meħtieġ li biex Qorti ta' Ġustizzja Kriminali tkun tista' ssib ħtija fl-akkużat, il-Prosekuzzjoni tkun trid imexxielha tipprova l-każ tagħha lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni in bażi għall-provi imressqa minnha. Jekk id-Difiża tipprova l-punt tagħha fuq bażi ta' probabbilita', jew tislet argument, inkluz mill-provi tal-Prosekuzzjoni stess, u jirnexxielha ddaħħal dubju dettat mir-raġuni, allura l-Qorti ma tkunx tista' ssib ħtija fl-akkużat.

Il-Qorti tkun tista' tasal għal din il-konklużjoni biss wara li tkun għarblet il-provi ammissibbli kollha li jkunu tressqu quddiemha, jiġifieri kemm l-evidenza ordinarja kif ukoll dik esperta, kemm dik diretta u kif ukoll dik indiretta. Fl-aħħar mill-aħħar dik il-Qorti trid tkun żgura moralment, sure fis-sistema Legali Inġliż,⁶² li l-każ seħħ skont kif tkun qed tipprospetta l-Prosekuzzjoni lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni. Dan huwa l-ogħla livell ta' prova li l-Liġi teħtieġ biex tinstab ħtija; livell li huwa anqas miċ-ċertezza assoluta, iżda li huwa ogħla mill-bilanċ tal-probabbilitajiet.

Il-Qrati tagħna tkellmu fit-tul dwar dan il-prinċipju bażiku pprattikat fil-proċediment kriminali, kif miġbur fl-espressjoni "*proof beyond a reasonable doubt*," b'referenza għall-ispjegazzjoni mogħtija minn Lord Denning fil-każ **Miller vs Minister of Pensions [1947]- 2 ALL ER 372** fejn intqal illi:

⁶⁰ Xieħda a fol.650

⁶¹ Per l-Onor Imħallef Consuelo Scerri Herrera, deċiża fl-10 ta' April, 2025.

⁶² R v Majid, 2009, EWCA Crim 2563, CA at 2

“Proof beyond a reasonable doubt does not mean proof beyond the shadow of a doubt. The law would fail to protect the community if it admitted fanciful possibilities to deflect the course of justice. If the evidence is so strong against a man as to leave only a remote possibility in his favour, which can be dismissed with the sentence ‘of course it is possible but not in the least probable’ the case is proved beyond reasonable doubt, but nothing short of that will suffice.”

Dik il-prova lil hinn minn kull dubju raġonevoli għandha twassal lill-ġudikant għal konvinciment morali hekk kif iddikjarat il-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Martin Mark Ciappara**:⁶³

....fil-kamp penali ġudikant irid ikun moralment konvint mill-htija ta’ dak li jkun biex jiddikjara tali htija u jgħaddi għall-piena jew għal xi provvediment iehor skond il-ligi, provvediment, però, li jimporta kundanna.

Il-fatti fil-qosor

Il-każ jikkonċerna allegat incident li seħħ fit-30 ta’ Novembru, 2013 fejn, *in breve*, d-Dipartiment tad-Dwana rċieva informazzjoni illi f’Mifsud Veranda fil-Marsa kien qed jinħatt *fuel* minn fuq lanċa għal fuq dghajsa u mbagħad minn hemm, għal fuq trakk. Meta fizzjali tad-Dwana marru fuq il-post sabu ż-żewġ bastimenti, cioè` il-lanċa ‘*Agostino Padre*’ u l-‘*Goldfinder*’, kif ukoll it-trakk *Isuzu Elf LCR865*, iżda ma kien hemm l-ebda attività għaddejja. Gie innotat pajp nieżel minn hdejn il-bastimenti li kien iwassal sa *hut* tal-ħadid li kienet magħluqa. Ġewwa dik il-*hut*, l-uffiċjali tad-Dwana lemġu trakk. Sar kuntatt ma’ sid it-trakk, cioè` l-imputat, li wasal fuq il-post u fethilhom il-*hut*. Hemmhekk, instab illi l-kaxxa ta’ wara tat-trakk kienet mimlija biramel u taht dak il-materjal kien hemm tank, konsistenti f’żewġ kompartamenti. Is-sid qalilhom illi f’dak it-tank kien jarmi *sludge* li kien ineħhi minn fuq il-*work boat* tiegħu, l-‘*Goldfinder*.’ L-ispetturi tad-Dwana ħadu kampjuni mit-tankijiet tat-trakk kif ukoll miż-żewġ bastimenti u nhargu Noti ta’ Qbid fuq il-vettura, il-bastimenti kif ukoll il-*fuel* abbord. Skond ix-*Ship’s Stores Declaration*, l-‘*Agostino Padre*’ kellu tlettax-il elf (13,000) litru *gas oil* abbord meta irritorna lura mis-sajd aktar kmieni filgħodu dakinhar tal-ispezzjoni. Meta fit-2 u fl-4 ta’ Diċembru, 2013, inġinier mahtur bħala espert tal-Qorti mar fuq l-*Agostino Padre*’ biex jikkwantifika l-ammont ta’ diesel abbord, ikkonferma illi l-bastiment kellu sitt tankijiet minbarra d-*day tank* li kien jissupplixxi l-magna. Fi tlieta mit-tankijiet u fil-*header tank*, gie stmat li kien hemm 17,900 litru diesel.⁶⁴ Meta fil-25 ta’ April, 2014 l-istess espert kien inkarigat biex jissorvelja l-proċess ta’ ħatt tal-*fuel* kollu minn fuq il-bastiment, instab illi kien hemm total ta’ 28,920 litru, jiġifieri 11,020 litru aktar milli kien oriġinarjament stmat.⁶⁵ Il-proċess ta’ ħatt sar ġewwa *Fuel Wharf, Valletta* fejn il-bastimenti kienu qegħdin jinżammu taht is-supervizzjoni tad-Dwana. Sussegwentement, inhargu akkużi fil-konfront tal-imputat, flimkien maż-żewġ sidien l-oħra tal-**Agostino Padre** fil-kapaċità

⁶³ Per is-S.T.O Vincent Degaetano, deċiża fid-9 ta’ Settembru, 2002.

⁶⁴ Inkjesta Maġisterjali, **DOK.KB1** a fol.98-100

⁶⁵ Inkjesta Maġisterjali, **DOK.KB2** a fol.276-281

personali tagħhom kif ukoll bħala diretturi għan-nom u in rappreżentanza ta' *Agostino Padre Limited* talli allegatament għamlu dikjarazzjoni falza fix-**SHIP'S STORES DECLARATION**, kif ukoll talli xjentement kienu fil-pussess ta' **28,920 litru gas oil** li minnhom, **13,989.3 litru** kien illeċitu. Inħargu wkoll akkużi separati fil-konfront tal-imputat bħala sid tal-lanċa **Goldfinder** u t-trakk **Isuzu Elf LCR 865** talli allegatament kien instab xjentement fil-pussess ta' **7,180 litru gas oil**, li minnhom **6,030 litru** kien illeċitu. Fil-każ *de quo*, l-prosekuzzjoni xliet lill-imputat ukoll bl-addebitu tar-reċidiva.

Provi saljenti

- i) Mill-atti proċesswali jirrizulta ampjament ippruvat illi l-imputat kien is-sid tal-*work boat* **Goldfinder** kif ukoll tat-trakk **Isuzu Elf LCR865** fiż-żmien tal-incident li wassal għall-proċeduri odjerni. Il-prosekuzzjoni gabet prova dokumentarja tramite rappreżentanti ta' *Transport Malta* li kkonfermaw illi l-imputat kien sid il-vettura kif ukoll tal-*work boat* in kwistjoni. Barra minn hekk, meta l-uffiċjali tad-Dwana marru jwettqu tfittxija għewwa Mifsud Veranda, l-imputat kien dak indikat lilhom bħala sid it-trakk li kienu qegħdin ifittxu u fil-fatt kien hu li ha responsabbiltà tal-lanċa kif ukoll tat-trakk. Kien hu li fetaħ il-*hut* fejn kien qiegħed it-trakk sabiex l-uffiċjali setgħu jispezzjonaw il-vettura. L-ispettur fis-Sezzjoni tal-Infurzar tad-Dwana li mexxa it-tfittxija, qal illi:

*"Jiena staqsejt persuna li kienet fuq il-Goldfinder dak il-hin ta' min hu l-van u hu tani it-telephone number ta' certu Paul Bezzina. Jiena cempilt dan-numru"*⁶⁶

- ii) L-imputat mill-ewwel ikkoopera w informahom li taħt ir-ramel mgħobbi fil-kaxxa miftuħa tat-trakk, kellu tank magħmul minn żewġ kompartamenti li fi kien iżomm l-*sludge* fuq naha u d-*diesel* fuq in-naha l-oħra. Meta mistoqsi minn fejn kien iġib id-*diesel*, hu spjega li kien hattu minn fuq id-dgħajsa tiegħu, **Goldfinder**. L-imputat ikkoopera waqt li l-uffiċjali hadu *samples* mit-tankijiet ta' fuq it-trakk, it-tank tal-vettura kif ukoll it-tankijiet abbord id-dgħajsa. L-Ispettur tad-Dwana qal illi:

*"Hu m'oggezzjonax u halliena u tlajna fuq il-Goldfinder u hadna samples ohrajn mid-day tanks u anke xi tankijiet ohra li kellu fuq wara".*⁶⁷

- iii) Testijiet xjentifiċi fuq dawk il-kampjuni u analiżi tar-rizultati mill-espert mahtur mill-Qorti, il-Professur Alfred Vella, ikkonkludew illi l-likwidu kien

⁶⁶ Xiehda a fol.134

⁶⁷ Xiehda a fol.136.

kollu *gasoil* a bażi tal-kontenut ta' kubrit, id-densita` kif ukoll ċerti addittivi li jinsabu biss f'dan it-tip ta' fjuwil. L-espert kompla jispjega illi ż-żewġ kampjuni fuq il-**Goldfinder** kienu:

*"....prattikament identiċi fil-komposizzjoni u kienu gas oils minghajr fiscal markers fihom u għalhekk jidher li kienu fjuwils importati f'Malta bħala kuntrabandu."*⁶⁸

Rigward il-kampjuni mill-**Isuzu Elf LCR865**, l-espert ikkonkluda illi l-fjuwil mit-tank tal-vettura:

"...kien gas oil minghajr fiscal markers u dan il-fjuwil jidher li kien kuntrabandu. Barra minn hekk, il-fjuwil kien gas oil (b'kubrit għoli) u mhux diesel fuel u b'hekk ma jistax jintuża f'vettura tat-triq.

*Il-fjuwil li nstab f'tank mohbi fuq il-vettura Isuzujidher li...kien tahlita x'aktarx ta' gas oil duty paid (25%) ma' gas oil ta' kuntrabandu (75%) li ma fihx fiscal marker. Għalhekk, mhux biss dan il-gas oil fjuwil mhux suppost jintuża fit-trasport ma' l-art, minhabba l-presenza ta' kubrit eċċessiv li fih, imma jidher ukoll illi f'dan il-fjuwil hemm tahlit bejn fjuwils li fuqhom thallas dazju ma' fjuwils tal-kuntrabandu"*⁶⁹

- iv) Fil-każ tal-bastiment **Agostino Padre**, meta l-espert tal-Qorti, l-Inġinier Karl Briffa, ingħata l-inkarigu li jikkwantifika l-fuel abbord, matul l-ewwel survey li sar bejn it-2 u l-4 ta' Diċembru, 2013 kienu ttiehdu kampjuni oħra, oltre dawk meħuda mill-uffiċjali tad-Dwana waqt it-tfittxija li saret fit-30 ta' Novembru, 2013. L-istess espert ikkonferma dan fir-rapport tiegħu lill-Maġistrat Inkwirenti:

*"At the request of police inspector Yvonne Farrugia, further sampling was carried out in our presence.....Diesel samples were also taken prior to our survey however, we cannot comment on the method of sampling."*⁷⁰

Iżda fil-każ tal-**Goldfinder** u tat-trakk **Isuzu Elf LCR865**, mill-atti proċesswali ma jirriżultax li ttiehdu kampjuni oħra hlief dawk meħuda mill-uffiċjali tad-Dwana dakinhar tal-ispezzjoni ġewwa Mifsud Veranda. Fil-fatt, Carmel Attard, Kap Spettur tal-Infurzar, xehed illi:

⁶⁸ Proċess Verbal a fol.7. Original a fol.11 tal-atti Il-Pulizija vs

⁶⁹ Ibid

⁷⁰ Inkjesta Maġisterjali **DOK.KB1** a fol.102

“Fit-2 ta’ Dicembru l-ispettur Farrugia tatni struzzjonijiet sabiex il-kampjuni tal-fuels li kienu miġbura minn fuq il-bastiment l-Agostino Padre, il-Goldfinder u mit-tank tal-vettura nghaddihom lill-espert tal-Qorti il-Prof Vella⁷¹.....

Xi jiem wara kelli struzzjonijiet ohra mill-ispettur Farrugia sabiex nassisti lill-Engineer Karl Briffa biex nitla abbord l-Agostino Padre u jittiehdu kampjuni tal-fuel minn diversi tankijiet li l-Engineer Karl Briffa indikalna fil-presenza ta’ Pawlu Bezzina.....Ukoll meta ttiehdu dawn il-kampjuni, dawn il-kampjuni kelli struzzjonijiet nerga’ biex nghaddihom lil Profs Vella ...”⁷²

Ghaldaqstant, it-testijiet xjentifiċi li saru fuq daww il-fuels mid-dgħajsa u l-vettura tal-imputat, li fuqhom wettaq l-analiżi tiegħu il-Professor espert tal-Qorti, jidher li kienu bbażati biss fuq daww il-kampjuni meħudin a tempo vergine mill-ufficjali tad-Dwana, li minnhom l-imputat ingħata *sample* minn kull sett skond il-proċedura adottata mill-awtoritajiet doganali.

Ikkunsidrat,

Il-Qorti tibda biex tosserva illi **l-metodu li permezz tiegħu ttiehdu s-samples waqt it-tfittxija li saret mill-ufficjali tad-Dwana, kien pjuttost primittiv, b’tali mod li johloq dubju dwar jekk l-istess metodu setax jagħti riżultat li wiehed seta’ jorbot fuqu.** Meta mistoqsi dwar kif ittiehdu l-kampjuni mid-diversi tankijiet tal-bastimenti u tal-vettura, l-Ispettur Jesmond Vella, mis-Sezzjoni tal-Infurzar tad-Dwana li mexxa l-ispezzjoni, spjega:

“Dan niġbru samples go can tal-hadid, niġbru 3 samples ahna.....Dawn is-samples nissigillawhom, niehdu minn got-tankijiet diversi li ma jkunux interconnected daww niehdu separatament, jekk ikun interconnected niehdu mill-istess.”⁷³

In kontro-eżami, l-istess xhud kompli jispjega kif kienu jittiehdu ‘fiziċament’ tali kampjuni fil-kors ordinarju tal-ispezzjonijiet magħmula mid-Dipartiment, għall-inqas fiż-żmien meta seħħ il-każ mertu ta’ dawn il-proċeduri u b’referenza partikolari għall-każ in eżami:

“Xhud: postijiet fejn stajna ahna. F’postijiet fejn ma stajniex ġejna assistiti ma niftakarx hux minn Pawlu Bezzina jew xi ħadd minn tal-crew, però fil-presenza tagħna.

Difiza: U użajtu xi equipment biex hadtu d-diesel? Xi pompi, xi pajpijiet?

Xhud: pompi jew pajpijiet skond minn fejn ituna huma jew jgħidulna li huma available huma dak il-hin.

⁷¹ Xiehda a fol.77 u **DOK.CA3** a fol.84

⁷² Xiehda a fol.77 u **DOK.CA4** a fol.85

⁷³ Xiehda a fol.137

Difiza: igifieri m'ghandkom equipment

Xhud: li ghandna ahna pompi zghar, li kellna dak iz-zmien pompi zghar minn dawk li nuzaw nghidilhom jien tal-plastic

Difiza: intuzaw separatament għall-kull sett? Intuzat l-istess pompa għalihom kollha?

Xhud: mhux dejjem tintuża l-pompa. Hafna drabi jtellghulek huma b'bott jew jifthulek valve u jgibulek container, qed tifhem? Titfa fih.

Difiza: eżattament kif sar, kull gbir għal kull sample m'ghandnix?

Xhud: m'ghandix le."⁷⁴

Il-Qorti tibda biex tirrimarka illi tali metodi pjuttost primittivi m'ghandhomx lok f'investigazzjonijiet ta' din ix-xorta fejn hu essenzjali li tiġi preservata l-evidenza materjali li fuqha mbagħad iridu jsiru t-testijiet kollha neċessarji u l-analiżi relattiva. Il-Qorti tittama illi, illum li għaddew tnax-il sena minn meta sehh l-inċident mertu ta' dawn il-proċeduri, id-Dipartiment tad-Dwana investa f'apparat u metodi aktar sofistikati fil-gbir ta' provi materjali tant kruċjali f'kawżi ta' din in-natura u dan, fl-aħħar mill-aħħar, fl-aħjar interess tal-gustizzja. Jekk tali aġġornament ta' prattiċi għadu ma sehhx, il-Qorti tissolleċita lill-awtoritajiet relattivi sabiex jagħmlu dan mill-aktar fis sabiex l-investigazzjonijiet li jsiru taht il-kappa tad-Dipartiment tad-Dwana dwar suspettati reati doganali, jingħataw doża aktar qawwija ta' professjonalita` u b'hekk jitnaqqas id-dubju dwar l-affidabilita` o meno tar-riżultati forensiċi bbażati fuq il-kampjuni elevati minn uffiċjali tal-istess Dipartiment.

Fil-każ odjern, kif ġia' osservat, jirriżulta mill-atti proċesswali illi wara li ttiehdu l-kampjuni mit-tankijiet tal-**Goldfinder** u tal-vettura tal-imputat, dawn ġew mgħoddija direttament mill-Kap Spettur tal-Infurzar tad-Dwana lill-espert tal-Qorti, l-Professur Vella. Jirriżulta wkoll illi immedjatament wara t-tfittxija mill-uffiċjali tad-Dwana, inhargu Noti ta' Qbid fil-konfront taż-żewġ bastimenti, il-vettura kif ukoll il-fuels kollha li kien hemm abbord. Kif ikkonferma il-Kap Spettur tal-Infurzar tad-Dwana, Carmel Attard:

*"Dakinhar il-bastimenti ġew trasferiti minn Mifsud Veranda għal mal-moll tal-fuel wharf li baqghu taht għassa tad-Dwana. U t-trakk ġie miżmum f'mahzen go Mifsud Verandas."*⁷⁵

Fil-fatt, uffiċjal tal-pulizija, PC 878, kompli jikkonferma illi:

⁷⁴ Xiehda a fol.141-142

⁷⁵ Xiehda a fol.77

*"....kont inghatajt l-ordni biex nitla fuq il-vapur biex il-vapur jinqala minn Mifsud Verandas u jmur Ras Hanzir biex ikun jista' jkun monitored mill-ufficjali tal-customs."*⁷⁶

Huwa minnu illi għaladarba l-bastimenti u l-vettura kienu soġġetti għal Inkjesta Maġisterjali, kwalunkwe aċċess għalihom kellu jkun ristrett u kkontrollat. Iżda l-prosekuzzjoni ma ressqet l-ebda prova biex tikkonferma li s-sorveljanza fil-fatt saret b'mod adegwat u effettiv, aktar u aktar meta kien hemm perjodu ta' seba' xhur mit-30 ta' Novembru, 2013, meta saret it-tfittxija u l-qbid mill-ufficjali tad-Dwana sat-18 ta' Ġunju, 2014, meta attwalment inhatt il-fuel minn fuq il-Goldfinder u l-Isuzu Elf għewwa Fuel Wharf, il-Marsa.⁷⁷

Konsiderazzjonijiet Legali

Il-Qorti tqis illi a bażi tal-provi suesposti, jirriżulta illi ammont ta' fuels ta' kompożizzjoni differenti nstabu fuq id-dgħajsa u l-vettura tal-imputat. Skond ir-riżultati tal-espert forensiku, dawn jistgħu jinqasmu f'żewġ kategoriji, cioè` fuel mingħajr *fiscal markers* u taħlita ta' fuel regolari, jiġifieri *duty paid*, ma' ieħor bla *fiscal markers*. L-espert jispjega illi dawn il-*fiscal markers* huma kimiċi miżjudin mal-fuels "*u jservu sabiex jimmarkaw it-tip ta' dazju li jkun thallas fuq il-fjuwil partikolari.*"⁷⁸ Minn dan isegwi illi in-nuqqas totali ta' tali *fiscal markers* huwa indikazzjoni ċara illi l-fuel partikolari ma ġiex akkwistat tramite l-proċeduri regolari u għaldaqstant, huwa indizju sod li, flimkien ma' indizji ohra, jippona lejn stat ta' illegalita`.

Huwa minnu illi meta l-ufficjali tad-Dwana marru fuq il-post indikat lilhom bħala lok ta' suspettata attività ta' hatt ta' fuel bil-kuntribandu, ma sabu l-ebda attività għaddeja dak il-hin. Dak li setgħu jikkonstataw kien *pipe* nieżel minn fejn il-laneċ għal fuq il-moll u kien jibqa' sejjer lejn speċi ta' *shed* li kien magħluq. Għalkemm l-ufficjali li xehdu fil-proċeduri odjerni, qalu illi dan il-*pipe* ma kien ikkomunikat ma' mkien, l-Ufficjal tal-Infurzar Carmel Callus irrimarka illi:

*"Kien sejjer għall-, li niftakar kien sejjer għall ma dan il-van. Għalkemm kien mghotti bir-ramel."*⁷⁹

Dan id-dettal huwa importanti għaliex huwa indizju wiehed, li flimkien ma' ohrajn, jorbtu lill-imputat mal-attività` li tidher li kienet qed issir bejn il-lanċa, il-Goldfinder, u t-trakk li t-tnejn kienu proprjetà personali tiegħu.

Il-prosekuzzjoni mhux biss gabet prova dokumentarja tramite rappreżentanti ta' *Transport Malta* li ppreżentaw dettalji ufficjali dwar ir-registrazzjoni tal-Isuzu Elf u tal-Goldfinder f'isem l-imputat, iżda kien l-imputat innifsu li meta kkuntatjat mill-

⁷⁶ Xiehda a fol.201

⁷⁷ Inkjesta Maġisterjali **DOK.KB3** a fol.301 et seq

⁷⁸ Inkjesta Maġisterjali **DOK.AV1** a fol.23

⁷⁹ Xiehda a fol.165

investigaturi tad-Dwana, mar fil-pront fuq il-post u pprezenta ruħu bħala s-sid. Bla dubju, l-imputat ikkoopera matul it-tfittxija li bdiet minn gewwa x-*shed* fejn kien hemm it-trakk u komplet fuq il-*work boat* u fl-aħħar fuq il-bastiment **Agostino Padre**, li minnu kellu wkoll sehem l-istess imputat, liema bastiment kien il-materja tal-kawża fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Azzopardi et (Kawża Nr.1946/24)** li kif ingħad instemgħet kontestwalment ma din il-kawża.

Skond ma jirrizulta mid-diversi xhieda li kienu fuq il-post, l-imputat informa lill-uffiċjali illi fuq it-trakk taħt ir-ramel li kien hemm fil-kaxxa miftuħa ta' wara, kellu tank magħmul minn żewġ kompartamenti. Qalilhom ukoll illi fuq naħa waħda kellu *sludge*, materjal li hu taħlita ta' żejt maħruq, ilma u ħmieġ li kien qiegħed ibattal minn fuq il-**Goldfinder**. L-imputat qal illi l-kompartament l-iehor kien jikkontjeni diesel. Ma jirrizultax mill-atti proċesswali illi l-imputat għamel referenza għall-materjal likwidu li kien hemm fit-tank tal-vettura nnifisha, liema likwidu sussegwentement irrizulta li kien *gas oil* mingħajr *fiscal markers*.

Meta xehed quddiem din il-Qorti kif preseduta, l-imputat spjega illi hu kien jagħmel xogħol ta' mekkanik u fil-fatt kien jagħmel tiswijiet u manutenzjoni fuq laneċ oħra li kienu jirmigġaw gewwa dik iż-żona tal-Marsa magħrufa bħala Mifsud Veranda. Għal dan il-għan kien juża l-*work boat* tiegħu, il-**Goldfinder**. Kif spjega:

*"Jew kont immur b'din il-lanċa għax din il-lanċa kienet qisha work boat żgħir, kont insewwi hafna laneċ hemmhekk jien."*⁸⁰

Hu insista illi parti mill-materjal likwidu li kellu fit-tank fuq it-trakk:

*"Lanqas kien fuel! Għax lanqas jaqbad, għax meta kien hawn l-espert hawn, qal li lanqas jekk tqabbd u għall-barbecue ma jaqbad! Xi fuel hu! Ħmieġ, sludge. U l-manka jekk per eżempju taqlagħha minn pajp għal paip, xi naqra go fiha ha jibqa'".*⁸¹

Mill-atti proċesswali, l-Qorti setgħet biss tikkonstata illi dak li qal l-imputat kien parzjalment korroborat mill-eżamijiet tal-espert forensiku li kkonkluda illi:

*"Il-kampjun elevat mill-vettura Isuzu minn gewwa tank moħbi li kien jinsab mibni taħt il-kaxxa tal-vann, li kellu s-sigill bin-numru 0011853 kien materjal viżkus ta' lewn kannella skur u dan ma kienx materjal li jikkorrispondi ma' ebda fjuwil użat fit-trasport, la tat-triq u lanqas tal-baħar. Dan il-kampjun ma ġiex analizzat."*⁸²

Dan il-materjal kien konfermat mill-espert li kien *sludge*. Iżda f' dak li għandu x'jaqsam mal-likwidu li nstab fil-kompartament l-iehor tat-tank moħbi, skond ir-rizultati forensiċi, jidher illi dan il-kampjun kellu l-istess densita` u l-istess persentaġġ ta' kubrit daqs iż-żewġ kampjuni mit-tankijiet abbord il-**Goldfinder**. L-uniku fattur li ddistingwihom kien persentaġġ ferm inqas min-normal ta' *National Marker* li kien hemm fit-tank moħbi fuq l-Isuzu Elf. Kien għalhekk illi l-espert ikkonkluda illi fit-tank

⁸⁰ Xiehda a fol.334

⁸¹ Ibid.

⁸² Inkjesta Maġisterjali **DOK.AV1** a fol.25

mohbi “*x’aktarx*” kien hemm tahlita ta’ *fuel* kuntrabandu ma’ *fuel* regolari, ta’ l-ahhar, f’doża baxxa.

L-imputat spjega n-natura tax-xoghol tieghu u s-servizzi li kien irendi *on conveyance* lil bastimenti fuq il-bahar u qal illi kien jigbor skart likwidu mill-vapuri u kien ipogghih got-tankijiet li kellu fuq il-*work boat* biex jarmih:

“Anke per eżempju meta kont immur noħroġ conveyance, kont noħroġ conveyance fuq il-vapuri hawn barra, barra t-territorju, kien itini tankijiet, żjut, il-manki, kelli tlett tankijiet go din id-dgħajsa.....Biex indaħħalhom u narmihom Malta eh.....Conveyance iċempillek l-aġent, jgħidlek hemm vapur hemm barra, per eżempju jismu l-vapur Giovanni, trid toħroġ fuqu, jew toħroġlu l-ikel jew toħroġlu l-parts jew toħroġlu l-crew, li jkollu bżonn il-vapur u jien kelli qisni daww l-għaxar vapuri li kont nagħmel ix-xogħol tagħhom.....jien nithallas tal-vjaġġ. Skont is-sieġha.....”⁸³

Barra minn hekk, l-imputat kompli jispjega illi ma setax jirrifjuta li jgħabbi dak li kien jagħtih il-kaptan tal-vapur għaliex inkella “*Ma jhallsekk l-aġent hux.*”⁸⁴

Madanakollu, **l-imputat fl-ebda mument ma spjega kif fit-tank li kien iħaddem il-magna tat-trakk tieghu, kien hemm *fuel* mingħajr fiscal markers, b’kulur isfar bħal dak fit-tank il-mohbi kif ukoll dak fit-tankijiet fuq il-Goldfinder u b’densita u livell ta’ kubrit li jqarrbu ferm daww tal-kampjuni l-oħra. Barra minn hekk, li kieku kif qal l-imputat, dak il-materjal ma kienx *fuel* imma skart għar-rimi, kif seta’ jispjega illi kien qed juża materjal simili hafna biex iħaddem it-trakk?**

Il-Qorti tosserva illi l-abbli difiża hadet bħala linja difensjonali l-argument illi l-imputat kien ta’ spiss jidhol u johroġ bit-trakk minn dik iż-żona ta’ Mifsud Veranda li kienet mgħassa mid-Dwana u kull darba li jagħmel dan, il-*gatekeeper* kien jiċċekkja u jhallih jgħaddi. L-imputat qal illi:

“...u kullimkien cameras hemmhekk tad-Dwana...Għax kien hemm l-imħażen tad-Dwana, li hemm l-affarijiet tad-Dwana go fihom....”⁸⁵

Kompli jispjega:

“Għax jiena anke per eżempju bil-ħmieġ hriġt kemm-il darba mid-Dwana, u jwaqqfuni, jagħmluli check-up u jgħiduli, “Skuzani Pawl, ibqa’ sejjer, mur armih fejn trid.”⁸⁶

Il-Qorti tosserva illi dan l-argument dwar dak li għamel l-imputat drabi oħra fil-passat, ma jfissirx li hekk ukoll għara dakinhar tal-inċident in eżami. Drabi oħra seta’ kellu materjal differenti fit-trakk. Ma ngabet l-ebda prova dwar il-movimenti tat-trakk **Isuzu Elf** u lanqas tas-sid tieghu qabel ma waslu l-ufficjali tad-Dwana biex jinvestigaw, minkejja li, skond kif qal l-imputat, iż-żona kienet mgħassa sewwa u

⁸³ Xiehda a fol.333

⁸⁴ Ibid.

⁸⁵ Xiehda a fol.325

⁸⁶ Xiehda a fol.332

“kullimkien cameras.”. L-uffiċjali tad-Dwana sabu t-trakk imsakkar go *shed* u għalhekk dak il-hin żgur ma kienx qed jinsaq mill-imputat. Għalhekk il-Qorti ma tistax tkun taf jekk qabel it-tfittxija tad-Dwana, dik il-vettura kienitx għaddiet minn hdejn il-*gatekeeper* bl-istess tagħbija li sabu fuqha l-investigaturi. Bħala stat ta' fatt, fil-mument li l-ispetturi tad-Dwana waslu biex jinvestigaw, l-imputat ma kienx fil-vicinanzi u gie biss wara li huma għamlu kuntatt miegħu tramite persuna li kienet fuq id-dgħajsa tiegħu u li ndikatu bħala s-sid. Ma ngabet l-ebda xhieda jew xi prova viżiva – sal-grad mistenni mill-imputat - sabiex titfa' dawl fuq il-movimenti tal-imputat għewwa Mifsud Veranda, kemm dakinhar tal-inċident kif ukoll drabi oħra fejn kien ikun ta' spiss sabiex iwettaq ix-xogħol tiegħu. Kien biss meta waslet telefonata għand id-Dipartiment tad-Dwana b'informazzjoni dwar suspettat kuntrabandu ta' *fuel* li skattat l-investigazzjoni u t-tfittxija f' dak il-lok. Il-linja difensjonali illi l-imputat kien qiegħed jopera għewwa żona mgħassa u li hu kemm-il darba kien daħal u häreġ bil-*clearance* tal-*gatekeeper*, mhijiex sopportata bil-provi li jirrizultaw mill-atti proċesswali. Barra minn hekk u fi kwalunkwe każ, dak li seta' gara drabi oħra fil-passat ma jfissirx li kien japplika għal dak li rrizulta dakinhar tat-tfittxija li wasslet għall-imputazzjonijiet odjerni.

Fid-dawl tar-riżultanzi proċesswali, il-Qorti tħossha moralment konvinta illi tal-anqas **fit-30 ta' Novembru, 2013, f'parti mit-tank moħbi, fit-tank tat-truck kif ukoll f'tankijiet oħra abbord il-work boat tiegħu, kien hemm ammont ta' gas oil tal-kuntrabandu.** Id-dubju li pprovat tqajjem l-abbli difiża ma kienx biżżejjed biex jegħleb l-assjem ta' provi li juru illi l-imputat mhux biss nstab fil-pussess ta' ammont ta' *gas oil* li fuqu ma kienx tħallas id-dazju, iżda wkoll li kellu l-għarfien illi qalb il-materjal ta' skart likwidu li kien jiġbor fil-kors ordinarju ta' xogħlu, kellu wkoll *fuel* li l-indizji juru illi kien qiegħed jagħmel użu minnu biex jissupplixxi t-trakk tiegħu.

Fost dawn l-indizji li jkomplu jsaħħu l-konvinċiment morali tal-Qorti hemm is-segwenti:

- a) Il-Qorti fliet l-atti proċesswali bir-reqqa. Imkien ma jidher li l-imputat għamel referenza għall-materjali li kellu fit-tank tat-trakk li kien bla *fiscal markers* u fil-fatt ma tirrizulta l-ebda xi prova materjali, bħal riċevuti fiskali, li tispijega s-sors ta' dak il-materjal li simili hafna għalih kien hemm fit-tankijiet abbord il-**Goldfinder**.
- b) Il-pajp li sabu l-uffiċjali tad-Dwana dakinhar tal-inċident in eżami, kien *“gej minn lanċa li kienet qeda trakkata mal-moll, għall go dan il-maħžen....kien sejjer għall, li niftakar kien sejjer għall ma dan il-van. Ghalkemm kien mgħotti bir-ramel.”*⁸⁷ Din ix-xhieda titfa' dawl fuq il-konnessjoni bejn il-lanċa u t-trakk ukoll jekk ma kien hemm l-ebda attività għaddeja dak il-hin.

⁸⁷ Xiehda a fol.163-165

- c) Ghalkemm il-proċedura ta' *sampling* applikata mill-uffiċjali tad-Dwana fiż-żmien li sehh l-incident *de quo* kienet primittiva, jibqa' l-fatt illi mill-kampjuni relatati mal-Goldfinder u t-tank tal-vettura Isuzu Elf LCR865 irriżulta n-nuqqas assolut ta' *fiscal markers*. Skond l-espert tal-Qorti, l-uniku fuel ieħor li m'għandux dawn il-*fiscal markers* huwa l-*petrol*.⁸⁸ Iżda skond ir-riżultati fil-każ in eżami, l-*fuel* li nstab waqt it-tfittxija kien *gas oil* u mhux *petrol*. Għalhekk, in-nuqqas ta' *fiscal markers* huwa indizju ċar illi dawn il-kimiċi, partikolarment n-*National Marker* li hu "strettament ikkontrollat u ma jistgħax jiġi akkwistat fil-kummerċ liberament",⁸⁹ ma kinux miżjuda għaliex **dak il-*gas oil* ma kienx akkwistat b'mezzi regolari**. Għaldaqstant, ladarba kien imdahħal f'Malta, il-pussess tiegħu mingħajr ma kien dikjarat mal-awtoritajiet tad-Dwana kien jirriżulta f'evażjoni tad-dazju u taxxi a detriment tal-Gvern. Il-Qorti tinnota wkoll illi l-imputat kien preżenti u assista matul il-proċess ta' teħid ta' kampjuni u fil-fatt, ingħata u ffirma għal kull kampjun li rċieva mingħand l-uffiċjali tad-Dwana, skond il-proċedura adottata mid-Dipartiment.

Ix-Xjenza

Il-prosekuzzjoni xliet lill-imputat talli "*xjentement*" kellu fil-pussess tiegħu 7,180 litru *gas oil* li minnhom 6,030 litru "*irriżulta li kien illeċitu*" u dan bil-ħsieb li jiġi ffrodat il-Gvern mid-dazju u taxxa dovuti.

Illi ir-rekwiżit tax-xjenza f'ċerti reati taħt l-Ordinanza tad-Dwana ġie trattat fid-dettal f'numru ta' deċiżjonijiet tal-Qrati tagħna. Kif ġie ritenut mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Anthony Callus**:⁹⁰

"Hekk fis-sentenza ta' din il-Qorti diversament preseduta fil-kawza fl-ismijiet "Il-Pulizija vs. Victor Calleja" [24.8.1990] ġie ritenut hekk :-

"Il-Qorti rat is-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali fl-ismijiet "Il-Pulizija vs. Anthony Mifsud u George Grima " deciza fit-12 ta' Gunju, 1989 "

"Fid-dawl ta' dak li fuq inghad, din il-Qorti jidhrilha li l-pozizzjoni legali tista' tigi enuncjata hekk :-

"Kazijiet taħt l-artikolu 62:

"Il-Ligi ma tuzax il-kelma *xjentement* fil-paragrafi kollha ta' dan l-Artikolu."

"Min jimporta oggetti li l-importazzjoni tagħhom hi projbita, min jizbarka tali oggetti, min iwarraġ objekti mportati qabel jigu ezaminati mill-uffiċjal inkarikat mid-Dwana, huwa awtomatikament passibli mingħajr il-htiega tal-prova tax-xjenza."

⁸⁸ Inkjesta Maġisterjali DOK.AV1 a fol.23

⁸⁹ Inkjesta Maġisterjali DOK.AV1 a fol.29

⁹⁰ Per Onor. Imħallef Joseph Galea Debono, Appell Numru.92/2005

“Hawn il-prosekuzzjoni trid tipprova l-fatti materjali kif jinkwadraw ruhhom taht dawn il-paragrafi.”

“M’hemm bzonn lanqas li fil-kazijiet specifici l-imputat kien jaf li l-importazzjoni kienet projbita. Gie deciz li din hija kwistjoni ta’ ligi u mhux ta’ fatt. Ara f’dan ir-rigward is-sentenza ta’ din il-Qorti fil-kawza Pulizija vs. Raymond Debono deciza fit-28 ta’ Lulju, 1988.”

“Paragrafi ohra, pero’, jirrikjedu ix-xjenza. Dawn huma s-subincizi (e) sa (i) tal-istess artikolu 62.”

“Taht il-paragrafu (f) per eżempju, il-prosekuzzjoni trid tipprova li l-imputat agixxa xjentement biex a) laqa’ etc. ghandu l-oggetti in kwistjoni b) li tali oggetti ghandhom l-importazzjoni projbita jew limitata, c) jew tali oggetti kienu zdazjati , d) jew li tali oggetti kienu gew imwarrba minghajr hlas ta’ dazju mill-postijiet imsemmija fl-istess subinciz.”

Kif qalet il-Qorti fil-kawza kontra Mifsud, jekk il-prosekuzzjoni tipprova li l-appellant zamm ghandu jew laqa’ ghandu oggetti li fuqhom ma thallasx dazju b’daqshekk ma tkunx issodisfat il-vot tal-ligi billi tkun trid tipprova wkoll li l-imputat agixxa xjentement, altrimenti l-kelma xjentement tkun qeghda fil-ligi ghal-xejn.”

“Il-prova tax-xjenza naturalment twassal sal-grad li l-appellant kien jaf jew ma setax ma kienx jaf, li l-oggetti li nstabu ghandu kienu ta’ natura ta’ dawk imsemmija fil-paragrafi rilevanti tal-kap. 37”

Umbaghad fl-Appell Kriminali “Il-Pulizija vs. John Mary Deguara” [7.9.1990] gie deciz li: -

“Hu l-oneru tal-prosekuzzjoni li tipprova x-xjenza.” u “.....huwa zbaljat li wiehed japplika l-principji tal-Artikolu 77 tal-Kap.37 meta l-appellant ma tax l-eccezzjonijiet rizultanti taht tali artikoli .”

Fl-Appell Kriminali “Il-Pulizija vs. Carmel sive Charles Azzopardi “[22.9.1993] fejn id-difiza ssollevat in-nuqqas ta’ xjenza u ta’ mens rea tal-imputat fil-partecipazzjoni tieghu fir-reat lilu addebitat gie ritenut li: -

“Jigi osservat immedjetament rigward dan il-punt li huwa strettament ta’ natura legali , illi f’kazijiet precedenti fejn l-istess punt inqala’ u gie deciz , il-pozizzjoni illi hadet din il-Qorti kienet fis-sens li dak illi kien gie deciz mill-Imhallef Harding, President ta’ din il-Qorti fl-24 ta’ Novembru, 1945 in re. ‘Il-Pulizija vs. Anthony Preca’, fejn , ghall-fini tal-ispostament tal-oneru tal-prova minn fuq il-Prosekuzzjoni ghall-fuq l-imputat , kienet saret distinzjoni importanti bejn il-kaz fejn l-imputat ikun l-importatur u l-kaz l-iehor fejn l-imputat ma jkunx il-komplici tieghu imma jkun assista fl-iskarika tal-merkanzija. F’dik is-sentenza, li giet imbaghad sussegwentement segwita b’diversi sentenzi ohra fosthom dik in re “Il-Pulizija kontra Joseph Farrugia” deciza minn din il-Qorti fis-7 ta’ Jannar, 1991 , kien gie deciz li ghalkemm huwa veru li skond il-ligi f’akkuza ta’ pussess ta’ oggett li dwaru ma jkunx thallas id-dazju , il-prova li d-dazju kien thallas ghandha ssir mill-imputat , cio’ nonostante fil-materja ghandha ssir distinzjoni bejn il-kaz fejn l-

imputat huwa l-importatur ta' dak l-oggett jew il-komplici tieghu jew l-esekutor immedjat tal-att ta' kuntrabandu u l-kaz li l-imputat ikun haddiehor . F'dan l-aħħar kaz jinhtieg għall-kontravvenzjoni ir-rekwizit tax-xjenza , igifieri li l-imputat kien jaf jew messu ragjonevolment ikun jaf li d-dazju dwar dak l-oggett ma jkunx gie imhallas.”

u

“....għaldaqstant meta c-cirkostanzi juru li l-imputat kellu ragjonevolment jahseb li id-dazju fuq oggetti minnu possedut ma kienx thallas , kellu r-rekwizit ta' dik ix-xjenza u allura huwa hati tal-kontravvenzjoni lillu addebitata. Diversament huwa ezenti minn kull htija min ma kienx jaf u ma setax ragjonevolment ikun jaf li d-dazju ma kienx thallas jew min kien mic-cirkostanzi gustifikat jahseb li id-dazju thallasWiehed pero ' jrid joqghod attent f'sitwazzjoni simili billi ma jispoxx l-ordni tal-logika ta' kif għandhom isiru l-affarijiet u ma jinqabdx f'nasba ta' spostament ta' ragonament pseuodologiku....Skond din il-Qorti l-ordni li għandu jigi segwit huwa illi għandu jigi stabilit l-ewwel u qabel kollox , x'tip ta' attivita' kienet qed issir mill-appellant . Għal dan il-fini, din il-Qorti jidhrilha li originarjament il-prova inizjali illi l-imputat kien jew l-importatur ta' l-oggetti, jew il-komplici ... jew li almenu kellu element ta' konnoxxenza ta' dak li kien qiegħed isir, tinkombi fuq il-prosekuzzjoni , imbagħad una volta stabilit dan , cioe' li jew kien l-importatur jew kien il-komplici jew li kien fi kwalunkwe kaz jaf x'inhu jigri , l-oneru tal-prova jinkombi fuq l-imputat fit-termini tal-ligi . Pero' inizjalment kif ingħad, il-prova trid issir mill-Prosekuzzjoni.” (sottolinjar tal-Qorti)

Illi dan l-insenjament u din id-distinzjoni gew segwiti minn din il-Qorti diversament preseduta fil-kawza “Il-Pulizija vs. Francis Xavier sive Franco Borg” [23.9.1994] fil-kaz ta' pussess ta' oggett li dwaru ma jkunx thallas id-dazju bi ksur tal-paragrafi (g) u (h) tal-Artikolu 62.

Dejjem dwar dan l-element tax-xjenza din il-Qorti esprimiet ruha hekk fl-Appell Kriminali: “Il-Pulizija vs. Louis Frendo” [12.3.1999]: -

“...dan ir-rekwizit ifisser li meta wiehed jikkonsidra c-cirkostanzi kollha relattivi u partikolari għall-kaz, dawn l-istess cirkostanzi għandhom ikunu bizzejjed fihom infushom biex juru li f'dak il-kaz , il-possessur tal-oggetti in kwistjoni kien jaf , jew messu ragjonevolment ikun jaf minn dawk ic-cirkostanzi , li d-dazju/levy fuq dawk l-oggetti ma kienx imhallas . Din hi t-tifsira ta' dan ir-rekwizit tax-xjenza fl-imsemmija artikoli tal-Kap.37.” (sottolinjar tal-Qorti)

Fid-dawl ta' dan l-insenjament ġurisprudenzjali u fiċ-ċirkostanzi partikolari tal-kaz in eżami, il-Qorti temmen illi l-imputat kien jaf illi kellu ammont ta' *fuel* fit-tankijiet fuq il-work boat kif ukoll fit-trakk li ma kien thallas l-ebda dazju fuqu.

L-addebitu tar-reċidiva

Rigward l-aggravju tar-reċidiva fil-konfront tal-imputat, il-prosekuzzjoni ma pprezentat l-ebda sentenza tal-Qorti biex issostni din l-imputazzjoni u għaldaqstant, dan l-aggravju ma ġiex ippruvat.

Il-Piena

In konsiderazzjoni tal-piena l-Qorti qieset in-natura tar-reati li dwarhom qed tinstab htija tal-valur tad-dazji w taxxa evaži, tal-fedina penali aġġornata tal-imputat esibita fuq ordni ta' din il-Qorti minn fejn jirriżulta li l-imputat mhux xi *first-time offender* kif ukoll taċ-ċirkostanzi kollha l-oħra tal-każ.

Decide

Għal dawn il-motivi il-Qorti, filwaqt li tillibera lill-imputat mill-addebitu tar-reċidiva, wara li rat l-artikoli 17 u 31 tal-Kodiċi Kriminali, l-artikoli 62(a)(b)(ċ)(d)(e)(f)(g)(h)(i)(k)(m) tal-Ordinanza tad-Dwana, Kapitolu 37 tal-Liġijiet ta' Malta, l-artikoli 16(1)(j)(n), ir-regolamenti 25, 27(a)(b)(ċ) tat-Taqsima D, Regolamenti dwar Żjut Minerali, tas-Sitt Skeda tal-Att dwar id-Dazju tas-Sisa, Kapitolu 382 tal-Liġijiet ta' Malta, u l-artikolu 80 tal-Att Dwar it-Taxxa Fuq il-Valur Miżjud, Kapitolu 406 tal-Liġijiet ta' Malta, issib l-imputat hati tal-imputazzjonijiet l-oħra kollha w tikkundannah għal piena ta' **ghoxrin (20) xahar prigunerija** li bl-applikazzjoni tal-Artikolu 28A tal-Kodiċi Kriminali qed jiġu sospizi għal zmien tletin (30) xahar millum kif ukoll għall-multa ta' **seba' t'elef, mitejn tmienja w sebgħin Ewro (€7,278.00c)**⁹¹ b'terz tal-ammont dovut **u ċioe elfejn erba' mija sitta w ghoxrin ċenteżmu (€2,426.00)** għandu jitqies bħala dejn ċivili u jithallas lid-Dipartiment tad-Dwana.

Ai termini tal-artikolu 533 tal-Kodiċi Kriminali, tordna lill-imputat ihallas l-ammont ta' **elf, disgħa w sittin Ewro u disgħa w erbghin ċenteżmu (€1,069.49c)** rappreżentanti terz tal-spejjeż peritali

Ma dan l-ammont hu dovut ukoll terz tal-ispejjeż peritali relatati mal-inkarigu tal-Inġinier Karl Briffa liema spejjeż ma jirriżultawx in atti. Għalhekk il-Qorti qed iġib dan il-fatt a konjizzjoni tar-Reġistratur tal-Qrati u Tribunali Kriminali in vista ta' dak li jiddisponi l-artikolu 533(3) tal-Kodiċi Kriminali.⁹²

⁹¹ Dazju tas-Sisa **€2,426.00** (x3 =€7,278.00c). B'hekk multa komplessiva dovuta lid-Dwana hi dik ta' **€10,413.00**.

⁹² Terz tal-ispejjeż peritali. Dawn l-ispejjeż jinsabu mar-relazzjonijiet esibiti fl-original tagħhom fl-atti **Il-Pulizija vs Joseph Azzopardi et.**

Konfiska

Illi d-dghajsa **Goldfinder** u t-trakk **Isuzu Elf LCR865** kienu ġew rilaxxati fuq ordni ta' din il-Qorti, kif preċedentement preseduta, wara talba tal-imputat u wara li ddepożita *bank draft* għas-somma ta' €50,000, liema somma kienet tirrappreżenta u tissostitwixxi l-oġġetti maqbudin, jiġifieri d-dghajsa fl-ammont ta' €40,000 u t-trakk fl-ammont ta' €10,000, ai termini tal-Artiklu 72(7) tal-Ordinanza tad-Dwana, Kapitolu 37 tal-Liġijiet ta' Malta. Sussegwentement, fit-13 t'April, 2023 l-istess Qorti laqgħet rikors tal-Kummissarju tat-Taxxi u ordnat ir-rilaxx ta' dik is-somma ta' €50,000 li ssostitwiet id-dghajsa u t-trakk, favur id-Direttur Ġenerali tad-Dwana/Kummissarju tat-Taxxi.⁹³

Inoltre ai termini tal-istess artikoli tordna l-konfiska ta' 7,180 litru *gas oil* msemmi fin-Nota ta' Qbid Nru.192/2015.⁹⁴

Illi fil-15 ta' Mejju, 2018, din il-Qorti, kif preċedentement preseduta, laqgħet talba tas-soċjetà Enemed Co. Ltd. u ordnat lill-istess soċjetà biex tiskarta l-*fuel* mertu ta' din li-kawża, wara li qieset illi l-konservazzjoni tal-prova dwar dan il-*fuel* saret b'mod komplessiv u skond il-Liġi.⁹⁵

Fid-dawl tas-suespost, il-Qorti ma tistax tordna l-konfiska tal-oġġetti mertu tan-**Noti ta' Qbid Nru. 193/2015**⁹⁶ u **194/2015**,⁹⁷ liema oġġetti diġà ġew rilaxxati favur id-Dwana ta' Malta ai termini tal-Artikolu 672 tal-Kodiċi Kriminali.⁹⁸

Iżda, wara li rat l-artikoli 60(1)(a)(b)(c)(k) u 68(1) tal-Ordinanza Dwar id-Dwana, Kapitolu 37 tal-Liġijiet ta' Malta, l-artikoli 17(1)(a)(b)(d) tal-Att dwar id-Dazju tas-Sisa, Kapitolu 382 tal-Liġijiet ta' Malta, tordna l-konfiska tal-Bank Draft⁹⁹ mahruġ mill-Bank of Valletta Nru. 151243 fl-ammont ta' hamsin elf Ewro (€50,000) rilaxxat favur id-Dwana ta' Malta ai termini tal-artikolu 72(4) tal-Ordinanza dwar id-Dwana.¹⁰⁰

Dr. Donatella M. Frendo Dimech LL.D., Mag. Jur.(Int. Law)
Maġistrat

Notifika: Registratur, Qrati u Tribunali Kriminali

⁹³ Fol.309-310

⁹⁴ Fol.13

⁹⁵ Fol.124-125

⁹⁶ Fol.14 rigward vettura *Isuzu Elf*

⁹⁷ Fol.15 rigward bastiment *Goldfinder*

⁹⁸ Vide Verbal tas-26 ta' Ġunju, 2017 a fol.91

⁹⁹ **Dok.CG1:** *Bank Draft* esibit formalment a fol.91.

¹⁰⁰ Xiehda **Christopher Galea** a fol.92-94. Vide Dikjarazzjoni kongunta bejn id-Dwana u l-imputat a fol.305-306